

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.03 108. ÅRGANG 22.02.22 - 15.03.22

«GÅ TILBAKE TIL
KJØKKENET!»:
KVINNER
TROSSER
HETS OG
TRAKASSERING
FOR Å SPILLE

Verv og kanelbølleonsdag gir kjærestegaranti på campus 32 | Klimakrisen løses med musikk 56

GRATIS

DYPTYKK **NERDY** UNDERHOLDNING MAT
SEX KULTUR SATIRE
 SAMFUNDET INTERVJUER **DRAM** SKETCH
 REPORTASJE STUDENT
HUMOR NYHETER
 TÅRERTESTER TRONDHEIM **PORTRETT**

underdusken.no/video

6

ISFIT:

I 2023 kan ISFiT samle studentar for fysisk festival for fyrste gong på fire år. Saman skal dei diskutere polarisering.

24

FRARØVET IDRETTSGLEDE:

Studentidretten har gjennom pandemien blitt rammet hardt av restriksjoner. Flere av Norges studentidrettsledere er nå bekymret for ringeffektene pandemien har gitt.

52

STUDENTVENNLIGE KAFEER:

Den beste studentkaféen har store bord, stikkontakter, internett og gratis påfyll av kaffe.

16

LUKTE- OG SMAKSSANS:

Luktesansen har blitt nedprioritert i forhold til syn og hørsel, men har fått økende oppmerksomhet på grunn av koronapandemien.

38

LINJEFORENINGSGIFTEMÅL:

Under Dusken sjekker deitingmarkedet, før vi starter opp Tinder for linjeforeninger.

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

REDAKTØR UNDER DUSKEN
 Lea Lauvland Longva
 – Tlf: 90700251
 avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
 Ingrid Ekern – Tlf: 41204883
 avisredaktor@studentmediene.no

Erlend Gylver – Tlf: 48289258
 nettredaktor@studentmediene.no

**ANSVARLIG REDAKTØR
 STUDENTMEDIENE I
 TRONDHEIM AS**
 Oda Eriksen Haugland
 – Tlf: 480 76 827
 ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
 Oda Mo Eikefot
 redaksjonsjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
 Rasmus Liljeholm Hallan – Tlf: 41232393
 dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
 Linn Holst-Dyrnes
 salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
 Vilde Marie Steen Angell
 nyhetsredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER NYHET
 Veronica Farshchian
 veronicafa@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
 Idunn Sørensen
 debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREKTAØR
 Ayne Kifle Assefa Aalen
 reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
 Guro Underdal Hermansen
 kulturredaktor@studentmediene.no

**FORSKNING- OG
 FORBRUKERREDAKTØR**
 Britta Benz
 foforedaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
 Roar Høiby Brakstad
 sportsredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
 Øyvind Soldal Rasmussen
 musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
 Kristian Marcellus Storehaug
 fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
 Sofija Rula Kornhubere
 grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
 Kirsti Jacobsen
 illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
 Amanda Hytten Bjerknes (sjef), Benedikt Erikstad Javorovic, Idunn Sørensen, Jenny Westrum-Rein, Marte Sæter Ottesen, Cecilie Bjørnsdøttir Raustein, Margret Meek, Marthe Bjerva, Sigrid Solheim

GRAFIKERE
 Sondre Kløvfall (5-19), Marius Thorvik (20-31), Emma Shang Hansen (32-47), Emil Moberg Værnes (52-65), Sofija Kornhubere

KORREKTUR
 Cecilie Bjørnsdøttir Raustein (sjef)

FORSIDE
 Kristian Marcellus Benum Storehaug (foto)

Står det Putin på armen din?

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studenter-samfundet i Trondheim, som står uten redaksjonelt ansvar.

Miljøtrykksak fra Trykkpartner AS. Lisensnr. 241823
 Trykknr. 1638 Sertifkat nr. 1638

VI HAR NETTSIDE!

Sjekk den ut på underdusken.no

LEDER

ERLEND GYLVER
NESTLEDER I UNDER DUSKEN

Digital død

Høstens immatrikulering blir digital, det har NTNU nylig bestemt. Det vil bli laget en digital immatrikuleringsseremoni med felles visning for de enkelte studieprogrammene. Det er for meg et mysterium hvorfor man velger å holde på digitale løsninger nå som pandemien er på hell.

De to siste årene har immatrikuleringsseremonien ved NTNU foregått digitalt. I 2020 holdt rektor Anne Borg tale foran en tom plen på Gløshaugen. Året etter hadde Borg vært i studio og

spilt inn talen på forhånd. En skulle tro at NTNU nå ville gripe muligheten til å gi studentene en fysisk og mer minneverdig start på studentlivet – men dessverre virker det som om ledelsen ved universitetet har falt for den digitale fristelsen.

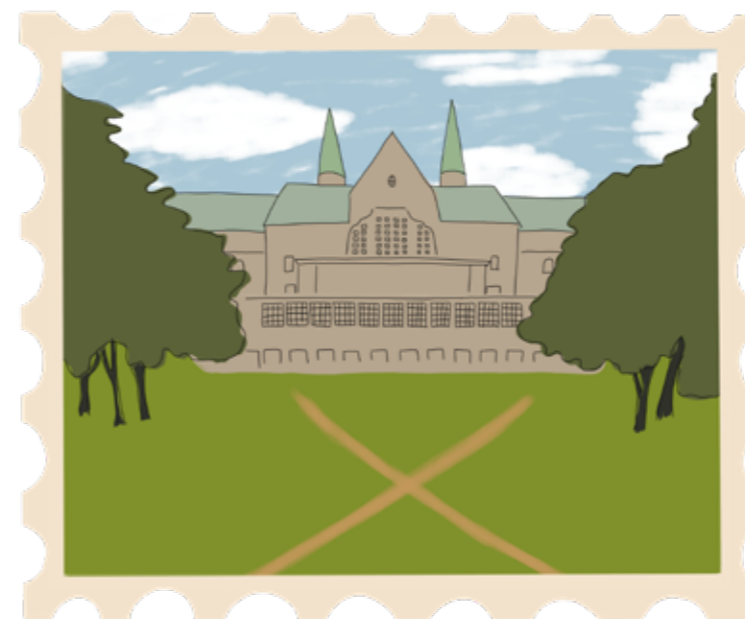
Min egen immatrikulering var kanskje ikke det helt spesielle rent innholdsmessig. Samtidig har jeg den regnfulle augustmorgenen på Gløshaugen overraskende friskt i minne, rett og slett fordi man forventningsfullt

tok på seg sine fineste klær og dro fysisk til et sted. Da ble det med en gang noe høytidelig og minneverdig over det.

Når det nå legges opp til en digital løsning, der studentene skal se immatrikulering i undervisningsrom sammen med studieprogrammet sitt, mener jeg det er en overhengende sannsynlighet for at dagen vil gå i glemmeboken. I tillegg pålegges linjeforeningene uforholdsmessig mye arbeid for å legge til rette for at nye studenter får en god start. Det virker som ledelsen har abdisert.

Rektors begrunnelse er at «slik vil studentene ha det», og jeg lurar på hvilke studenter hun har snakket med. Etter nesten to år med digitale forelesninger, digitale kollokvier, digital fadderuke og så videre kan nok studentene styre sin begeistring for enda mer digitalt opplegg.

Studenttinget er skeptiske til planene om digital immatrikulering, og det med god grunn. Jeg synes at NTNU skylder studentene sine en minneverdig og fysisk immatrikuleringsdag etter to år med stadige nedstegninger, gjenåpninger og usikkerhet.

ILLUSTRASJON: Silje Marie Savland Moksnes

FESTIVALKLAR: Styret ser fram til at ISFiT skal gå av stabelen.

Lagar folkefest i frivillighetshovudstaden

ISFiT satser på fysisk festival i 2023

TEKST: Margit Vangen Tandstad | FOTO: Nora Rønningen

– Vi tek med oss veldig mange gode erfaringar frå ein digital festival. Korona vil nok ikkje vere borte neste år, så det vil nok vere med på å påverke korleis vi køyrer festivalen. Sjølv om koronarestriksjonane her i Noreg er borte, betyr ikkje det at resten av verda er ferdig med pandemien, fortel ISFiT-president Åse Håtveit.

Ho satsar på ein fysisk festival til neste år, men med moglegheit for digitale arrangement.

Studentfestivalen har vorte arrangert annakvart år sidan 1990, men på grunn av koronakrisa blei festivalen i 2021 digital. Det var ti dagar med gratis festival som var tilgjengeleg for alle.

Under festivalen blei det arrangert femten forskjellige workshoppar med om lag 150 deltakarar totalt. Dei fekk gjennomføre eit dialogprosjekt med studentar frå Polen og Ungarn, der dei først møttest digitalt og seinare på året blei inviterte til Trondheim for å vere med på fysisk dialogseminar i ti dagar.

Finn deg sjølv i nokon andre
Håtveit ønskjer å setje søkelys mot noko som er dagsaktuelt, og derfor er tema for ISFiT 2023 polarisering.

– Tanken ligg rundt forskjellar og auka ulikskap. Verda i dag går meir frå kvarandre enn saman på fleire

ulike måtar. Dette ser ein mellom anna i politikken. Det er spesielt mykje ulikskap som teknologien er med på å skape. Ekkokammer og algoritmar gjer at nyheitsbiletet ditt er eit heilt anna enn andre sitt. Ditt eige litle kammer: Ditt bilete av verda er heilt unikt. Korleis kan ein då saman få verda vidare, spør leiaren.

Håtveit presiserer at koronakrisa kan ha forsterka desse ulikskapane.

– Vi har aldri sete meir framfor pc-en enn det vi har gjort no. Å tre ut av dette ekkokammeret er viktig. Har ein ikkje den same realitetsoppfatninga, vil det utfordre demokratiet på ein heilt anna måte enn det vi har merka

før. Skilnad mellom fattig og rik, by og land, polarisering og identitet er døme på tema vi kjem til å ta opp, seier Håtveit.

ISFiT legg vekt på at deltakarane på festivalen skal kome opp med løysingar til problem dei opplever i landa dei kjem frå og frå deira universitet. Dei meiner den beste måten å gjere dette på, er gjennom dialog og å bygge nettverk mellom landa. Dette gjer dei gjennom å samle studentar med forskjellig etnisitet, kulturell, religiøs eller politisk bakgrunn.

– Fekk ikkje prege byen slik han skal

Leiar Mathea Mohn for Studentenes fredspris er einig med Håtveit og meiner at det burde vere meir fokus på kommunikasjon mellom folk.

– ISFiT sin visjon er «finn deg sjølv i nokon andre». Altså tanken om at same

kor fjernt ein person si meining er frå di eiga, er det alltid eit menneske som står bak. Ein må finne kva det er som sameinar oss framfor å heile tida leite etter kva det er vi er ueinige om. Vi ønskjer å få folk til å snakke med kvarandre framfor å snakke forbi kvarandre.

Mohn er samd i at festivalen tek seg best ut i fysisk drakt.

– Under ISFiT 2023 vil det vere fire år sidan festivalen var fysisk sist. I 2021 gjekk festivalen under radaren og fekk ikkje prege byen slik han skal, fortel ho.

Alle deltakarane plar bu hos både studentar, vertsfamiliar i Trondheim og andre som bur i byen. Som ved tidligere festivalar blir det fleire arrangement i eksterne lokale. Derfor vil festivalen prege byen på ein spesiell måte. Håtveit trur at neste festival blir ei heilt anna oppleving.

– ISFiT23 blir ein folkefest! No treng vi å samle studentar meir enn nokon→

KJEMPAR FOR STUDENTAR SI STEMME: Mathea Mohn vil gi studentar som kjemper for demokrati, fred og menneskerettar ei stemme.

FRIVILLIGHET: Frederick Nilsen trives godt i ISFiT, og føler han får mykje att for sitt frivillige arbeid.

VIKTIG TEMA: Åse Håtveit meiner polarisering er eit tema som vi må snakke meir om.

INTERNASJONALT SAMHOLD: Aleksandra Simic er internasjonal student i Trondheim og føler seg inkludert i ISFiT.

DETTE ER ISFiT:

Den internasjonale studentfestivalen i Trondheim (the International Student Festival in Trondheim) er verdas største internasjonale studentfestival.

Starta i 1988 av ei gruppe studentar ved Studentersamfundet med ein idé om å samle studentar frå heile verda for å skape samhold mellom studentar, på tvers av landegrensene.

Er bygd frå grunnen av av eit team på 500 frivillige studentar busett i Trondheim.

Tidlegare besøkt av mellom anna Gro Harlem Brundtland, Dalai Lama, Chai Ling, Wangari Maatai og Desmond Tutu.

FRIVILLIGHETSHOVUDSTADEN: Trondheim er kåra til Europas frivillighetshovudstad i 2023. Det er mellom anna på grunn av alle dei frivillige studentane i byen.

Ein by for frivillig arbeid

Trondheim har blitt kåra til «Europas frivillighetshovudstad 2023». Kanskje er det ikkje rart, sidan om lag 75 prosent av innbyggjarane i Trondheim er engasjerte i frivillig arbeid. Det er Senteret for europeisk frivillighet som har gitt byen dette stempelet. Senteret består av eit europeisk nettverk med over 60 organisasjonar som arbeider med og for frivillighet. Dei la mellom anna vekt på byen si imponerende grad av sosial inkludering og engasjement for unge, inkludert studentar.

ISFiT er ein festival laga av frivillige, som no er midt i rekrutteringsperioden. I slutten av semesteret skal heile 450 til 500 nye frivillige frå heile verda bli tekne opp og saman skape festivalen. Leiar Frederick Nilsen for økonomistyring kan fortelje at frivillig arbeid absolutt er verdt både tid og energi.

Han set pris på det sosiale ein får ut av slikt arbeid, men òg kva ein kan lære av å ha ei rolle i ISFiT.

– Ikkje berre er det sosialt, men det er òg det at ein kan lære nye ting og hoppe inn i ting som ein ikkje har prøvd før, seier han.

Leiar Aleksandra Simić for rekruttering kjem i frå Serbia og tek mastergraden sin i Trondheim.

Som ikkje-norsk student var ho på jakt etter ein organisasjon der ho kunne bidra, men samstundes snakke engelsk. Det finst veldig mange studentorganisasjonar i Trondheim, men på grunn av språket har det vore vanskelegare å finne ein der ho kunne passe inn. Då

ho fekk høyre om at ISFiT var ein internasjonal festival, og fekk delt erfaringar frå andre, fann ho ut at det var noko ho måtte prøve. Simic er svært fornøgd med studentmiljøet og føler seg veldig velkommen i ISFiT.

– Eg føler meg veldig trygg og inkludert blant studentane her. Det finst sjølvsagt ein barriere, og det er språk. Men alle er veldig flinke til å snakke engelsk til meg slik at eg kan vere med på alt, fortel ho. **UD**

FRAMTIDAS LEIARAR: Mohn fortel at ISFiT vil setje søkelys på at studentar ikkje berre er umodne aktivistar, men også framtidens leiarar.

gong, og gi liv tilbake til kulturlivet etter korona. Vi treng festival, debattar og dialog, seier Mohn.

Ho seier òg at dagsaktuelle tema ikkje kun er for ein liten elite, men òg noko studentar i høgste grad skal ta del i. Som leiar av Studentenes fredspris ser Mohn viktigheita av at studentane engasjerer seg.

– Studentar står ofte i førstelinja, og revolusjonar startar ofte med studentar. Ofte blir ikkje studentar tekne seriøst, men berre som umodne aktivistar som ikkje passar rundt forhandlingsbordet i fredsprosesser. Vi vil setje søkelys på at vi ikkje berre er framtidens leiarar, men òg dagens.

STUDENTENES FREDSPRIS:

Studentenes fredspris blir gitt på vegner av alle studentar til ein student eller studentorganisasjon som kjempar for demokrati, fred og menneskerettar.

Prisen er eit trepartssamarbeid mellom ISFiT, NSO (Norsk studentorganisasjon) og SAIH (Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond).

Tidlegare vinnarar er mellom anna Fasiha Hassan, Hajer Sharief og Aayat Alqormozi.

Studentenes fredspris sin nominasjon er open til 15. april. Kven som helst kan nominere nokon dei synest burde vinne prisen.

Studentvelferden er viktigere enn noen gang

Langtidsvirkningene etter en studiehverdag preget av koronatiltak er fremdeles vanskelige å spå. Hvordan har det gått med studentmangfoldet og utdanningskvaliteten?

SIMEN NYGARD

Nyhetsjournalist i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Frida Bjerva

Alle skal ha mulighet til å ta utdanning i Norge, og en viktig forutsetning for å lykkes som student er at man finner seg til rette i de rammene som studielivet legger opp til. Studentmassen er en mangfoldig gruppe, og det som påvirker oss vil også gi ringvirkninger i resten av samfunnet.

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) gjennomføres i år mellom 8. februar og 13. mars. Her tas det opp temaer som økonomi, studieliv, psykisk og fysisk helse, samt pandemiens påvirkning. Dette er en av våre viktigste muligheter til å påvirke studentvelferden. En «koronaversjon»

ble gjennomført i 2021. Da rapporterte mange studenter om mangelfull og lite engasjerende undervisning, og rundt halvparten følte på ensomhet.

Responsraten på SHoT-undersøkelsene pleier å være høyere blant kvinner enn menn. Gitt at vi skærer dårligere på de fleste av områdene, vil jeg spesielt oppfordre gutta til å ta opp pennen i år. Vi trenger å bli sett på våre egne premisser, men i skjæringspunktet mellom knappe ressurser og stor pågang er det datagrunnlaget som blir avgjørende. Forskerne vet mye om våre vansker, men mindre om våre behov.

Studentvelferden blir til i samarbeid mellom studentsamskipnadene og utdanningsinstitusjonene, staten og kommunene. Vi benytter oss av tilbudene i varierende grad og til forskjellige tider gjennom studiene. Det er derfor viktig at de som skal

tilby disse tjenestene vet hvor skoen trykker. Noen får barn eller blir syke i studietiden, andre trenger et billig sted å bo, rimelig kollektivtransport eller tilgang på sosiale møteplasser.

Studentene er en ressurssterk gruppe, men vi er avhengige av å ha arenaer hvor vi kan engasjere oss. Idrett, kultur og frivillig engasjement gir på-fyll i hverdagen og hjelper med å sette studiene i perspektiv. Hvis vi først faller utenfor, må velferden ha gode tilbud tilgjengelig, men disse forutsetter at vi selv ser behovet og har tro på effekten.

Preventive tiltak er helt avgjørende i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Vi må styrke studentfrivilligheten. Den utgjør en lavere terskel for mange. I år blir det ekstra viktig å følge med på om tendensene fortsetter. Mange har godt av å komme seg ut av hybelen, men hvis vi skal bryte pandemirutinene, må vi også ha tilbud tilgjengelig.

Studentene betaler regningen for ATBs nye satsning

ATB har lovet at de skal bli billigere for studentene, men bryter løftene igjen og igjen. De fortsetter med landets dyreste studenttilbud.

FREDRIK ENGELSCHIØN AKRE

Leder ved Studentersamfundet i Trondhjem

ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

Gjennom hele fjoråret lovet ATB at et bedre tilbud med lavere priser skulle komme i oktober, men løftene ser ikke ut til være noe annet enn ren løgn. Sammenlignet med landets andre storbyer, slik som Oslo, Stavanger og Bergen, kommer Trondheim verst ut.

Fra og med 1. oktober skulle en enkeltbillett vare i tre timer utenfor rushtiden, slik at man kunne bruke den for å komme seg til forelesning og tilbake. Dette sa fylkets samferdselsdirektør Erlend Solem til både Trd.by og Nettavisen, men tilsynelatende ble ingen endring gjort.

Videre sa Solem i høst at de avventet med å kutte prisene til koronapandemien opphører. En ny statlig ordning gir ATB 50 millioner i årlig lette i kollektivtakster for å få flere til å velge kollektivt. Busselskapene i de andre byene har brukt dette til å redusere prisene allerede, mens ATB sa det skulle skje etter korona. Dette var nok en gang tomme ord, og om

du har fulgt med i appen, så vil du ha sett at ATB akkurat økte prisene sine ytterligere. I et intervju med Under Dusken fra januar er retorikken snudd på hodet, og Solem sier nå at de må øke prisene for å gjøre opp for korona.

Som leser kan det se ut til at fylket skyter løgner fra hofta hver gang noen ber dem forklare seg om ATB. Det tiltaket som prioriteres, er å sørge for at man kommer seg lenger på hver billett. Dette kan insentivere pendling og er ikke noe galt i seg selv, men nå har det gått for langt. Det koster meg like mye å dra tur-retur til universitet som det koster å dra til Steinkjer, som ligger to timer unna. Lundamo og Stjørdal er samme sone som midtbyen. Det er helt vanvittig.

ATB finansierer billig buss til utkanten ved å ha høy grunnpris, lite fleksibilitet i billetten, praktisk talt ingen nattbuss og ikke minst landets dårligste studentavslag. I Stavanger koster månedsbilletten til studenter 300 kr mot Trondheims 535 kr. Det er surt å få studentene til å betale for bussbilletten til byens øvrige befolkning.

ATB har nettopp fått en ny direktør. Jeg krysser fingrene for at dette kommer med en ny visjon for ATB. Om ikke tar jeg en telefon til byens studentorganisasjoner.

Oslo – et eksempel til etterfølgelse

Kunnskapen for en bedre verden fordufter et sted på vei fra brosjyren med NTNUs strategi til matserveringen på NTNU. Oslo kommune har på sin side gjort vegetar til standard.

AMALIE FARESTVEDT

Medlem i NTNU-styret

ILLUSTRASJON: Serena Guler

På alle arrangementer i Oslo får du nå vegetarmat med mindre du ber om noe annet. For alle som ikke syns det hele er så farlig, blir det altså et vegetarisk måltid. De som har sterke meninger om matfatet sitt, trenger heller ikke å føle seg overkjørt.

NTNU er for øyeblikket i en prosess med videreutvikling av sin miljø-

utviklingsplan. I den sammenheng burde vi spørre oss selv hva som skal bli den nye normalen: Hva skal være vanlig og hva skal være sært?

Det er så mange fordeler med økt inntak av plantebasert kost. Det reduserer klimagassutslipp fra én av industriene som slipper ut mest. Lavere kjøttforbruk sparer verdifulle landområder og krever langt mindre bruk av vann. Det er også store helsefordeler med å spise mer plantebasert; det er kanskje ikke så dumt når fedme er blitt et folkehelseproblem. Med så mange argumenter, lett tilgjengelig for enhver, kan man stille spørsmål ved at NTNU, som forsknings- og

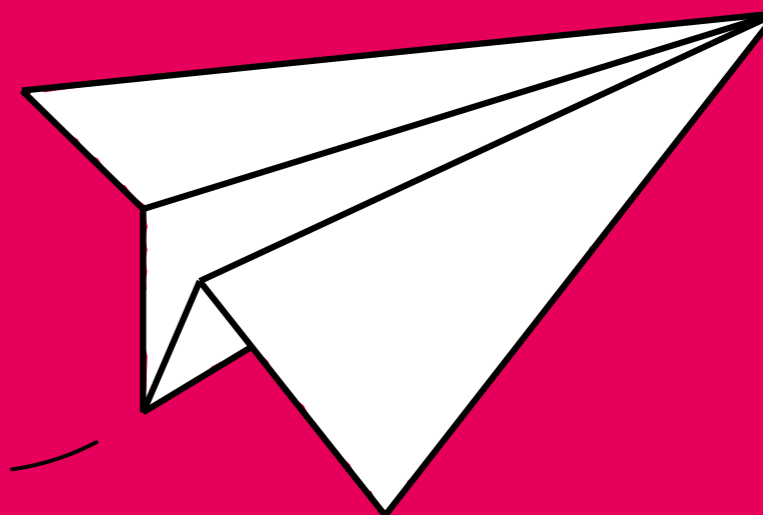
kunnskapsleverandør, ikke har dette som norm.

Vegetarisk som standard er ikke en ny og radikal tanke. På Berlin universitet serveres det kun fire prosent kjøttmåltider. UiB hadde allerede i 2019 et vegetarisk julebord. Det er rimelig å anta at dette er en økende trend. Så selv om vi ikke er helt først, er det fortsatt ikke for sent for å kunne gå i bresjen i Universitetsnorge og sette en ny standard i sektoren.

Her må altså NTNU fatte litt mot, slik at vi ikke faller bakpå. En pent innbundet strategi er ikke nok dersom vi ikke har fremtidsrettet og faktabasert politikk.

DEBATT: DINE MENINGER PÅ TRYKK

VIL DU SKRIVE TIL UNDER DUSKEN?

SEND MAIL TIL
DEBATTREDAKTOR@STUDENTMEDIENE.NO

INNLEGGET MÅ IKKE OVERSTIGE 2500 TEGN, MELLOMROM INKLUDERT.

Debatten om kjønnsnormer handler ikke om kjønnsinkongruens

Jeg lever ikke som mann fordi jeg foretrekker den mannlige kjønnsrollen; det er samfunnet som har pålagt meg den mannlige kjønnsrollen fordi jeg lever som mann.

FOTO: Anja Skoglund

LEVI SØRUM

Aktivist

ILLUSTRASJON: Eiril Solveig Ugulen

I nyhetskommentaren «En debatt om kjønnsnormer» skriver Vilde Marie Angell allerede i første linje at strenge kjønnsnormer er årsaken til at mange søker kjønnsbekreftende behandling. Innlegget konkluderer med at vi bør gå bort fra debatten om pronomen og kjønnsbekreftende behandling og heller jobbe med å løsrive oss fra kjønnsnormer, fordommer, krav og stereotypier knyttet til menn og kvinner.

Debatten om kjønnsnormer er viktig, og vi som samfunn må bli flinkere til å stille spørsmål om hvorvidt normene våre er berettigede eller om de bør revurderes. Likevel må det tydeliggjøres at debatten om kjønnsnormer og debatten om kjønnsbekreftende

behandling, til tross for at begge er relatert til kjønn, ikke er samme debatt.

Kjønnsinkongruens er en medisinsk diagnose hvor en person føler et sterkt mentalt ubehag av sine egne kjønnskarakteristikk, og kjønnsbekreftende behandling, som for eksempel hormoner og kirurgi, brukes for å redusere dette mentale ubehaget. Disse behandlingene har dokumentert virkning og er fastslått i internasjonale retningslinjer (WPATH). Likevel hører jeg stadig argumentet om at «hvis vi bare fjerner de strenge kjønnsnormene, så vil ikke disse menneskene trenge medisinsk behandling». Hadde løsningen vært så enkel, hadde ikke kjønnsinkongruens vært et helt eget medisinsk fagfelt.

Jeg er selv transperson, og selv om dette farger mitt ståsted i debatten, gjør det meg til én av få som kan gi førstehåndserfaring. I mitt eget tilfelle kan jeg si med sikkerhet at det ikke ville spilt noen rolle om jeg levde i et sterkt kjønnet samfunn eller isolert på en øde øy; uten kjønnsbekreftende

behandling ville det mentale ubehaget vært like sterkt, for det sitter nemlig i kroppen, på innsiden og uavhengig av andre mennesker. Det er altså et spørsmål om samsvar mellom kropp og selvoppfatning, og ikke et spørsmål om hvorvidt en skal like biler eller sminke.

Ikke misforstå: I debatten om kjønnsnormer er jeg enig med Angell i den forstand at samfunnet stiller urimelige krav til deg som individ avhengig av hvilket kjønn du hører til. Med erfaring fra både kvinnelig og mannlige kjønnsrolle kan jeg vitne til at begge byr på utfordringer man fint kunne vært foruten. Jeg valgte ikke å leve som mann fordi jeg foretrekker den mannlige kjønnsrollen; det er samfunnet som har pålagt meg den mannlige kjønnsrollen fordi jeg lever som mann. Derfor mener jeg, i motsetning til Angell, at debatten om kjønnsnormer og kjønnsbekreftende behandling kan stilles side om side, og at deres mål ikke er gjensidig utelukkende.

Den hvite frelser til unnsetning

Vi må slutte å behandle folk i fattigdom som en turistattraksjon som vi kan legge ut på sosiale medier.

REBEKKA ØVENSEN

Medlem av SAIH Trondheim

ILLUSTRASJON: Siri Frøystein

Hvit frelser-komplekset fremstiller idéen om hvordan hvite folk har autoritet og plikt til å redde de undertrykte, gjerne da av minoritetsbakgrunn.

Hollywood har vært en stor pådriver for denne idéen. Dette var fordi filmstudioene ikke ville vise ikke-hvite folk som lever i fattigdom uten en hvit vestlig karakter som seerne kunne relatere til. *The Blind Side* (2009), *Avatar* (2009) og *The Help* (2011) er alle moderne filmer som handler om svarte undertrykkede mennesker, men utviklingen og fremgangen i filmen blir drevet frem av de hvite «relaterbare» figurene.

Under Dusken publiserte et portrett i årets første utgave om en lektorstudent

som har reist til utlandet for å arbeide med bistand. Vi får innblikk i en praksis hvor vestlig ungdom blir sendt til andre siden av kloden for å arbeide som lærere og fotballtrenere. Fokuset var på studentens utbytte av turen.

Slike artikler er med på å opprettholde fortellingen om at utviklingen blir drevet frem av velmenende hvite mennesker som kan redde utviklingsland gjennom korte besøk. Det stiller ikke spørsmål ved om dette faktisk skaper utvikling eller om det er en form for fattigdomsturisme.

Men kan det være noe galt med folk som bare ønsker å hjelpe til? Ja. Se for deg at du inntar et sykehus uten erfaring og kunnskap, men en vilje til å hjelpe til. Når du ikke har noen anelse om hva pasientene lider av, kan du fort ende opp med å gjøre mer skade enn nytte. Du tar også arbeidet fra kompetente folk som bor i området. Dette er en måte å drive bistand på hvor man ikke har kjennskap til problemene man vil løse eller samfunnet de befinner seg i. Historien du forteller handler ikke om

den utfordrende situasjonen, men din opplevelse med den.

I tillegg og kanskje verst av alt er det en veldig respektløs og ukul måte å fremstille folk på. Hvit frelser-tankegang objektifiserer mennesker i en vanskelig situasjon, er lite bærekraftig og er med på å opprettholde gamle fordommer og stereotypier. Dette kan også få reelle og store konsekvenser når en bedrift velger hvem man skal samarbeide og handle med.

Men hvordan kan man da hjelpe til, spør du kanskje. Ved å drive bistand basert på solidaritet og respekt. Dette kan du gjøre ved å skaffe deg kunnskap og informasjon, stille spørsmål ved hvordan du kan bidra og støtte lokale organisasjoner som allerede eksisterer.

Og sist men ikke minst er det største arbeidet det du må gjøre med deg selv, med å utfordre fordommer og stereotypier du selv har. Om at det er mennesker akkurat som deg, med håp, drømmer og vilje til å skape en bedre fremtid helt på sin egen hånd.

Les mer debatt på underdusken.no

På ferten av luktesansen

Koronapandemien har gjort forskning på luktesansen høyaktuelt. Så mange som én av tre lukter lite.

TEKST OG FOTO: Øyvind Imenes Siverten | ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Luktesansen har vært neglisjert i helseforskning, forteller overlege og førsteamanuensis Wenche Moe Thorstensen ved St. Olavs hospital.

– Lukt er blitt kalt for sansenes Askepott fordi den historisk har fått så lite oppmerksomhet, forklarer hun.

Thorstensen forteller at det forskes mest på de sansene som har størst betydning for å kunne leve et vanlig liv, slik som syn og hørsel. Dette er sanser som tross alt gjør det mulig å navigere

i trafikkerte gater og kommunisere effektivt med andre rundt oss. Derfor har det blitt utviklet gode behandlinger for tilstander som rammer disse sansene.

– Dårlig luktesans har man ikke pleid å gjøre så mye med, men det kan være et ganske stort problem for dem det gjelder, forklarer hun.

Thorstensen viser til forskning gjort på livskvalitet og luktesans. Det viser seg at redusert luktesans har en

del negative konsekvenser for den det gjelder.

– Å lukte er viktig for oss. Det kan for eksempel være å lukte sitt nyfødte barn eller oppdage faresignaler, slik som lukten av gass, brann eller dårlig mat, forklarer Thorstensen.

En renessanse

Rennende neser og tap av luktesans er noe alle har opplevd, men korona påvirket luktesansen vår på en helt

annet måte enn det som skjer ved vanlig forkjølelse.

Thorstensen beskriver det som skjer i forskningen på lukt nå som en slags renessanse i feltet. Hun forteller at tap av lukt og smak tidlig ble ett av kardinaltegnene på koronasykdom. Det som skjer, er at viruset angriper lukte-nervene i nesen og slår ut funksjonen deres.

– Dette var så markant med delta-varianten at det var som å skru av en bryter, forteller Thorstensen.

Selv om nesesyndromene har avtatt, så har det tatt tid for mange før luktesansen har kommet tilbake, forklarer Thorstensen videre.

– Et annet vanlig fenomen som er mye rapportert, er endret luktesans. Både endret luktesans og tap av lukt er i dag anerkjente som senvirkninger av koronasykdom, forteller Thorstensen.

Smak av metall og råte

Pedagog Oda Godberg ved Steindal skole har opplevd begge deler. Hun har hatt korona to ganger. Første gang med deltavarianten i mars 2021, mens hun skrev bachelor, og nå for fire uker siden med omikron.

– Jeg ble skikkelig syk av delta. Da var jeg sengeliggende og ordentlig influensasyk, med vondt i kroppen, hodepine og forkjølelse, forteller hun.

Godberg opplevde fullstendig tap av lukt og smak, som varte en stund etter at hun kom ut av isolasjon.

– I en lang periode etterpå opplevde jeg at mat luktet og smakte helt →

FORKJØLELSE TIL BRY: Røsvik tapte luktesansen etter en forkjølelse. Nå vil han ha den tilbake for å slippe å forklare hvorfor han ikke lukter.

FOTO: Kim L'Orange Sørensen

UVANLIG LUKTETUSJER: Thorstensen viser frem luktetusjene som de bruker for å forske på luktesansen. Undertegnede fikk lukte på en som luktet kanel.

forferdelig. Alt som inneholdt løk, for eksempel, smakte skikkelig ille.

Godberg har forsøkt å beskrive det for andre.

– Den beste beskrivelsen er at det smaker metallisk og noe råttent eller dårlig.

Thorstensen kan bekrefte at metallsmak er et vanlig fenomen som pasienter rapporterer om. Heldigvis forsvinner det etter hvert for de fleste, kan hun opplyse.

– Hvorfor det er sånn at folk smaker metall, vet vi ingenting om, innrømmer Thorstensen.

Tåler fortsatt ikke favorittmaten

Flere av tingene hun fikk skikkelig avsmak for, slik som egg og løk, har Godberg gradvis klart å venne seg til igjen, men ikke alt.

– I dag er paprika verst. Det smaker skikkelig vondt. Noe av det jeg likte best før, var brødskive med gulost og paprika. Jeg savner det skikkelig, erklærer Godberg lengtende.

Når det gjelder omikron, sammenligner Godberg det med en mild forkjølelse og sier at hun ikke opplevde tap av eller endret lukt på samme måte da.

Godberg jobber på en barneskole hvor det de siste månedene har vært ekstremt mye smitte og dråpeutveksling.

– Når barna er lei seg, er de jo oppe i ansiktet ditt og snyter seg og slikt, sier hun og ler.

At omikron og delta påvirker luktesans er noe vi kjenner godt til, ifølge Thorstensen.

– Med omikron er det veldig få som får reduksjon av luktesansen. Noen får reduksjon i luktesansen på grunn

av tett nese og forkjølelssymptomer, forklarer Thorstensen.

Luktens anatomi

– Ved en koronainfeksjon kommer det virus opp i nesen og lammer luktenervene, forklarer Thorstensen.

Episenteret for infeksjonen er ikke primært i lungene, men nesen. Herfra kan den spre seg videre ned i lungene.

Reseptorer i nesen gjør luftmolekyler om til et elektrisk signal som reiser via luktenervene i nesen til luktsenteret bak i hjernen. Her tolkes og omdannes det til et fullstendig luktintrykk.

Enhver feil på enten luktenervene eller luktsenteret kan påvirke luktesansen vår. Når lukten endres, slik som i Godberg sitt tilfelle, kalles det for parosmi.

– Dette er et uttrykk for at luktenerver og luktekolben er påvirket av ulike ting, slik som korona, eller andre

infeksjoner som influensa. Forkjølelse kan også forårsake dette.

Smak går dessuten nesten hånd i hånd med lukt.

– 80 prosent av smaken vår er lukt. Når vi tar noe inn i munnen, som for eksempel kaffe, vil luftmolekyler dannes og gå bakveien opp til luktenervene oppe i nesen. Dette skjer nesten umiddelbart, forklarer Thorstensen.

Stor variasjon i folks luktesans

Thorstensen forteller at det de siste årene har blitt utviklet testbatterier som gjør det mulig å forske på lukt på en objektiv, standardisert måte, og at St. Olavs i dag er en av få steder som gjør slik forskning.

Blant funnene deres var at så mange som 31 prosent av deltakerne som trodde de hadde normal luktesans, faktisk luktet ganske dårlig.

SMAKTE METALL: Godberg opplevde at ting hun før var glad i, smakte metall etter å ha blitt smittet av deltavarianten.

FOTO: Kim L'Orange Sørensen

NEGLISJERT NESE: Luktesansen har blitt neglisjert i helsevesenet, og folk fikk først farten av den under koronapandemien, kan Thorstensen fortelle.

Thorstensen og hennes kolleger måtte derfor rekruttere langt flere pasienter enn de først trodde fordi mange ikke luktet godt nok.

Thorstensen forklarer at man fra annen forskning vet at rundt fem prosent av befolkningen nesten fullstendig mangler luktesans.

– Det er mange årsaker til at noen har redusert luktesans. Mye skyldes hode-skader, neurodegenerative lidelser, slik som alzheimers sykdom, parkinsons sykdom og multippel sklerose, eller problemer med tett nese.

I fremtiden ønsker Thorstensen at lukt skal bli en anerkjent sans, og hun sammenligner det med syn og hørsel.

– Det er viktig at vi fortsetter å forske på lukt og at det blir inkorporert som en naturlig del av utredning på samme måte som man i dag får sjekket syn og hørsel, og at det behandles i større grad enn i dag, forteller Thorstensen.

Luktesans til behandling

En av de som kanskje hører til femprosentandelen, er Frank Røsvik. Han opplevde å miste luktesansen etter en forkjølelse i 2017 og har vært uten helt siden.

– Det tok lang tid fra jeg mistet luktesansen til jeg ble bekymret for at den kanskje ikke ville komme tilbake. Etter hvert innså jeg at det var en mulighet, forteller han.

Da pandemien brøt ut i 2020, opplevde han at folk ble redd når han fortalte at han ikke kunne lukte. Etter å ha utsatt det svært lenge, bestemte han seg nå for endelig å oppsøke helsevesenet for å få hjelp.

På en øre-nese-hals-klinikk ble Røsvik satt på et par klunder med betennelsesdempende medisiner, som han opplevde litt effekt av. Diagnosen kom ikke før han fikk tatt både CT og røntgenbilder.

– Da fikk jeg vite at jeg har en kronisk betennelse i bihulene og i nesehulene og at jeg blir nødt til å operere for å fjerne betennelsen, forklarer Røsvik.

Småplager

Røsvik forteller at det for det meste er små ting som skaper bry i hverdagen.

– Som når folk ber meg lukte på middagen deres eller spør om jeg synes at en t-skjorte lukter svett.

Røsvik sier at selv om også smaks-sansen hans er blitt redusert, er det verst å ikke kunne lukte.

– I det daglige lukter jeg generelt ingenting, forklarer han.

Å lukte svette uten å vite det er et eksempel på en ny problemstilling. Røsvik løste det ved å utvikle gode rutiner. Han går for eksempel ikke en dag uten å dusje.

– Motivasjonen for å gjøre noe med problemet var egentlig å slutte å fortelle historien om hvorfor jeg ikke luktet, avslutter han. **UD**

MARIE BACHKES REISELEGAT FOR UNGDOM

Frist for søknader fra ungdom hjemmehørende i Trondheim og omegn om stipend til reise og opphold i utlandet for videreutdanning og/eller erverv av erfaring som kan anvendes hjemme i nærings- eller annen virksomhet, er 10. april 2022.

Nærmere opplysninger om muligheter, betingelser og begrensninger samt søknadsskjema finner du på reiselegatet.no

Reparasjon framfor masseproduksjon

Når samfunnet beveger seg fra bruk og kast til gjenbruk, har Trondheim fortsatt gode håndverkere til hjelp.

TEKST: Andrea Barland og Bendik Brodshaug
FOTO: Pia Arntsen

Blant Trondheims smug, gater og bydeler har man flere butikker og forretninger som har basert seg på reparasjon av diverse produkter, som for eksempel skreddere, skomakere og ei og anna forretning som reparerer elektronikk. De er ikke vanskelige å finne, men ofte går man forbi uten å tenke noe særlig over hva som er der. Kanskje finnes det grunner til å stikke innom en gang i blant.

Lønner seg å reparere

Skreddersjef Omid Hayran i Lille systue forteller at han har over 20 års erfaring innen yrket. Han har sett at flere har begynt å reparere klær hos dem de siste åra, og sier at én av grunnene er at kundene synes det er økonomisk gunstig.

– Folk kan kjøpe klær som koster mye, som de ikke liker å måtte kaste hvis de ikke passer eller slites. Da justeres og tilpasses de gamle plagga i stedet, fortsetter Hayran.

Daglig leder og bror Abdul Hayran skyter inn at bedriften deres hovedsakelig driver med nysøm, som vil si å sy nytt etter mål, men at det også kommer inn mange oppdrag om tilpasninger og reparasjoner.

– Klær kommer inn med en knapp som har falt av, glidelås som har røket, eller ei rift som må sys om, sier Abdul Hayran.

Teknisk sjef Kenneth Evavold ved Nidaros data forteller at også de opplever reparasjon som lønnsomt.

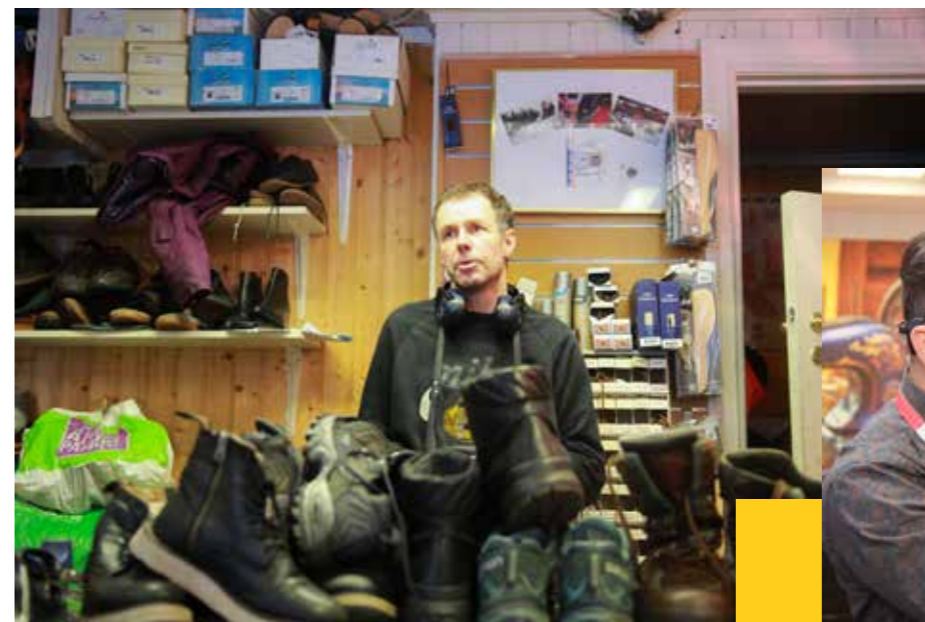
– Vi har priser som gjør at det skal lønne seg å reparere ting her, forteller Evavold.

Også skomaker Ketil Aalberg i Aalberg skoservice forklarer at det bør være lønnsomt for kundene å få produktene sine reparert.

– Å kjøpe kvalitetssko er meningsløst hvis man må kaste dem når framsida av skoen er slitt ut. Økonomien i dyre sko er at de kan repareres og at man kan ha dem i mange flere år enn billige sko, sier Aalberg.

Som eksempel trekker han fram et par dyre skisko.

– En racingskisko til fire-fem tusen kroner er ganske meningsløst å kaste når glidelåsen ryker, for det koster tre-fire hundrelapper å reparere, sier Aalberg.

ØKONOMISK INSENTIV: Ketil Aalberg sier det er lurt å reparere for å spare penger.

KLÆR HAR VERDI: Omid Hayran mener man må kunne bruke livslengda til klær helt ut.

Der (student)skoen trykker

Omid Hayran forteller at det har vært ei økning de siste åra i antall studenter som vil justere på klær istedenfor å kjøpe nytt.

– Vi opplever at studentene er kreative når det gjelder klær. Ofte finner man ikke akkurat det man vil ha på butikken, og da kan man bruke skreddere for å realisere drømmen og sy det man ser for seg, sier han.

Aalberg ser en lignende trend, men nevner økonomi som en årsak til at flere studenter reparerer klær og sko. Han forteller blant annet at mange oppdrag de siste to åra har vært å fikse klatresko for studenter.

– Det er først og fremst lurt å reparere for å spare penger. Å kaste klatresko når de er slitt på tuppen og kjøpe nye til 1600 kroner, kontra å legge i nye såler til 350 kroner, lønner seg ikke, mener Aalberg.

Han understreker at dette er spesielt gjeldende for studenter, da mange sliter med å leve utelukkende på studielånet.

– Vi merker at de som ser økonomien i å reparere istedenfor å kaste, har mer penger, mens de som burde reparert fordi de er dårlig stilt økonomisk, er de som kaster. Det er en grunn til at pengene forsvinner, sier Aalberg.

Evavold forteller at folk i de fleste aldre er interessert i å reparere teknisk utstyr.

– De fleste er av den eldre typen, men vi tilbyr tjenester for studenter også. Blant annet har vi rabatter på mange tekniske tjenester, sier Evavold.

I forlengelse av temaet kundegrupper har skomaker Aalberg merka seg et trendskifte i skosalget.

– Det har vært ei dreining av klientellet. Nå kommer det flere ungdommer og studenter, og ikke like mange eldre, sier han.

Han forteller også han har sett ei vridning av skomarkedet i Trondheim, som har styrka skomakeren.

– Det har aldri vært solgt så dyre sko i Trondheim som nå, mener Aalberg.

Slikt gir grunnlag for reparasjoner.

Forbrukerne ser ikke verdien

Omid Hayran forteller at det er investert mye tid og krefter i hvert eneste produkt.

– Klær har stor verdi. Det tar mange timer og det går mye energi i å sy klær. Verdien er bortkasta om man kaster klærne. Man burde kunne bruke livslengda til klærne helt ut, sier han.

Videre mener han at masseproduksjonen tenker for mye på økonomisk profitt i forhold til kvalitet. Han forteller at de ser på det som et negativt tegn om det meste de får inn har vært innom Kina på veien.

– Folk bør ikke få så dårlig betalt for masseproduksjon av klær. Det produseres ekstremt mye klær som veldig små hender syr for lite betaling, forteller han.

En annen som peker på verdien til produktene, er Aalberg. Han forteller at også sko har en stor verdi og at vanlige forbrukere ikke er klare over dette.

→

BRUK OG KAST: Kenneth Evavold sier at vi er nødt til å tenke mer på klimaet og få ting til å vare lenger.

Evavold forteller i forlengelsen av dette om «rett til å reparere»-bevegelsen som har fått fotfeste i USA og også litt i Europa.

– Bevegelsen prøver å gjøre ting lettere å reparere og gjøre utstyr mer tilgjengelig. Det blir interessant å se i åra framover hvordan det kommer til å bli, sier Evavold.

Innen skosalg har skobutikkene egne problemer, forteller Aalberg. Han tenker tilbake til da det meste av arbeidet hans besto av reklamasjonsarbeid. Da sendte skobutikkene sko med småfeil til skomakeren før skobutikken ga dem reparerte tilbake til kunden.

– Butikkene bruker ikke energi på å reparere enkle feil på nye varer i dag. De samler dem inn, kaster dem og gir heller folk nye sko, mener han.

Aalberg fortsetter og sier at da de første butikkene fikk lov til å gjøre dette, måtte andre skobutikker også få lov. Dette mener han leda til en ond sirkel.

– Det prates om ei grønn bølge, men aldri har det blitt pælma flere sko, avslutter Aalberg. **UD**

Tredjeparter og kast skjules av ei grønn bølge

Evavold sier at mange produsenter i dag har tendert mot å lage utstyr som det er meninga at skal gå i stykker.

– Vi håper vi kan bidra til å redusere bruk-og-kast-kulturen. Vi er nødt til å tenke litt mer på klimaet og få ting til å vare lenger.

Ei utfordring Evavold ser, er produksjon av varer som ikke kan repareres eller undersøkes av andre enn produsenten selv og noen få andre utvalgte verksteder.

Evavold trekker fram AirPods av Apple som et eksempel på et produkt som bare godkjente verksted kan reparere.

– Et tredjepartsverksted som oss hadde kunnet tilby reparasjon av AirPods hvis ikke produktet var så innelukka. Men på internasjonalt nivå ser det kanskje ut til å at det kan bli litt lettere, forklarer Evavold.

– Før satt mødrene og sydde barneklær til oss. Ikke fordi det var morsomt, men fordi det var mer lønnsomt enn å kjøpe, sier Aalberg.

Han forteller at man i dag kan kjøpe ei barnejakke med fem glidelåser til 250 kroner og at mange synes dette er dyrt.

– De fleste har ikke peiling på hvor mye arbeid det ligger i ei jakke, og verdsetter det heller ikke, synes han.

Han forteller at også sko har hatt ei prisforandring de siste tiåra. Han forklarer at et par sko kosta omtrent én månedslønn på 60-tallet, men at de færreste betaler dette i dag.

– Hvis man tar det man kaller dyre butikker, som Retro her i Trondheim, er det der prisene på klær egentlig burde ligge. Alle billigbutikkene spyr ut klær, så vi mister begrepet av verdien til et klesplagg, mener han.

Bibimbap til bords

TEKST: Britta Benz | ILLUSTRASJON: Emma Shang Hansen

Bibimbap har gradvis blitt en mathallslager over hele landet. Imponer med denne studentvennlige versjonen av den koreanske retten.

Bibimbap, som grovt oversatt kan kalles blandet ris, er en utmerket måte å bruke opp grønnsaksrester på. I en mer autentisk bibimbap brukes gjerne koreanske tradisjonsretter som salat laget av daikonreddik. Denne oppskriften er i stor grad tilpasset hva som lå i mitt kjøleskap. Nøl derfor ikke med å gjøre din egen vri på oppskriften, både med hensyn til mengde og innhold. Ingredienser som gochujang og sesamolje fås kjøpt i de fleste internasjonale matbutikker. Det samme gjelder tofu og østersopp, om du ønsker å betale litt mindre for dem. Tofuen kan lett erstattes med kjøtt. Oppskriften gir cirka tre-fire porsjoner.

Ingredienser:

Kortkornet ris
½ squash
4 egg
2-3 gulrøtter
200 g bønnespirer
300-400 g østers- eller shiitakesopp
200 g fersk spinat
1 pakke tofu (300-500 g)
Sesamolje
Nøytral olje (f. eks. raps eller solsikke)
Sesamfrø (kan sløyfes)

Saus:

1 ss gochujang (paste, ikke den mer flytende på flaske)
1 ts sukker
1 ts vann
1 ts eddik
1 ts sesamolje
1 fedd hvitløk

Framgangsmåte:

1. Kok opp risen som anvist på pakken.
2. Skjær gulrøttene i tynne staver og stek dem tre til fire minutter i nøytral olje.
3. Skjær squash og sopp i tynne skiver, og stek dem i to til tre minutter i nøytral olje hver for seg.
4. Varm opp spinat i ett til to minutter. Gjør det samme med bønnespirene.
5. Kutt tofu i terninger og stek i tre til fire minutter i sesamolje.
6. Tilsett bønnespirene til kokende vann og la dem koke i cirka ett minutt.
7. Rist sesamfrø i en panne i ett til to minutter.
8. Lag sausen ved å finhakke hvitløk og blande sammen alle ingrediensene.
9. Når risen er ferdig, legg en porsjon i bunnen av fire skåler og fordel grønnsakene oppå risen.
10. Stek eggene. Ønsker du en mer rennende eggeplomme, beregn tre til fem minutter uten lokk på stekepannen. Ønsker du en mer fast plomme, beregn seks til syv minutter og legg gjerne et lokk over.
11. Rist en liten håndfull sesamfrø ved å steke dem på middels til høy varme i tre til fire minutter.
12. Legg et egg på toppen av grønnsakene i hver skål og fordel saus og ristede sesamfrø oppå.
13. Nyt!

Studentidrett som medisin for ensomhet

Studenthverdagen har i to år vært preget av mye ensomhet og nedprioritering. Studentidretten er intet unntak. Nå ønsker studentidretten alle studenter velkommen tilbake, uansett utgangspunkt.

TEKST: Martine Gottberg Stenbock

LITE SMITTE: Marius Elind syns lokale smitteverntiltak ikke ble diskutert nok under nedstenging.
FOTO: Lillehammer Studentidrett.

Tirsdag 1. februar kom beskjeden: «organiserte idretts- og fritidsaktiviteter kan nå foregå som normalt». Etter to år med tungt preg av uforutsigbare nedstengninger og retningslinjer har medlemstallene i studentorganisasjoner falt og ensomheten økt.

– Vi har halvert medlemstallene våre, og det kan man med trygghet si at korona har vært delaktig i, sier leder Marius Nygaard Elind i Lillehammer studentidrett.

Elind forteller at han og resten av styret i Lillehammer studentidrett synes det er trist gleden ikke har vært der på samme måte de to siste årene. Dette støtter leder Simen Arnesen og PR-ansvarlig Amalie Rausand Søllesvik i Bergen studentidrettslag (BSI).

– Spesielt for studentene som startet under korona, har det vært begrensede muligheter for å bli medlem, sier Arnesen.

Søllesvik sier seg enig i dette og legger til at de i Bergen har opplevd større pågang av nye medlemmer. De er begge enige om at korona har gjort det sosiale rundt idretten enda viktigere og at flere derfor har søkt seg til en ny sosial arena. Til tross for dette har de opplevd at de har måttet begrense opptakene grunnet retningslinjer. Dette har medført at ikke alle har fått innpass.

– Medlemsopptaket ble forskjøvet, og når det åpnet i september, ble det ikke nok kapasitet til å ta med alle vi ønsket, sier Arnesen.

Styret i NTNUI volleyball har også følt på dette. Til vanlig har NTNUI volleyball åpne opptak, hvor alle har vært velkomne. De to siste årene har de hatt påmelding. Dette har ført til at de har stoppet på antallsbegrensningen.

– Vi stoppet påmeldingen før uttaket startet, så de helt nye fikk ikke med seg at det var uttak en gang, sier leder Julie Johnsen.

Nedprioritering av en sosial arena

«Retningslinjer» har muligens vært ett av de mest brukte ordene de siste årene. Dette har spesielt styrene i studentidretten følt på. Toppidretten er et livsgrunnlag for mange og har derfor blitt prioritert, i likhet med aktivitet for barn. Generalsekretær Guro Røen i Norsk studentidrettsforbund (NSI) forteller at breddeidretten på et vis falt litt under samme kategori som andre næringer som prøvde å fremme sine virksomheter.

– Breddeidretten for voksne havnet langt bak i køen, sier Røen.

Breddeidretten har opplevd å være det første som har blitt nedstengt, men også det siste som har åpnet. Røen legger vekt på at NSI kontinuerlig jobber med et utgangspunkt, og det er å formidle hvor viktig det er at også de over 20 år skal få drive med aktivitet.

– Vi har brukt mye energi på «over eller under 20 år». Vi ønsket å se på muligheten for å dele inn de over 20 i aldersgrupper. Det er stor forskjell på å være ung voksen og voksen, sier Røen.

Elind legger ikke skjul på at han har et sterkt inntrykk av at studenter har

følt seg nedprioritert gjennom pandemien. Elind forteller engasjert om temaet som har preget studentidretten og resten av studenttilværelsen. Han sier at idretten er en viktig arena for studentene og snakker om hvordan idretten kan være en plattform for å glemme hverdagen litt.

– Jeg synes synd på de som har startet på studiet de to siste årene, og som ikke har hatt muligheten til å skape et sosialt nettverk på noe plan. Det er trist, sier Elind.

Organisasjonene er enige i at trening ikke bare er trening, men en sosial plattform. Dette er en plattform som for mange studenter har vært helt eller delvis fraværende de to siste årene. Påtroppende leder i NTNUI volleyball Kathinka Lund forteller at mange studenter bor med ukjente eller har mye mindre areal enn før og etter studenttiden. Dette gjør det viktig for studentene å ha flere arenaer.

– Når den arenaen fjernes for studentene, sitter mange igjen med veldig lite. Jeg føler de glemte studentene og satte oss i en kjip situasjon, sier Lund.

Røen og NSI har gjennom pandemien prøvd å formidle at studentene rammes på alle plan. De har blitt fratatt undervisning, økonomisk bistand og idretten. Det har hatt konsekvenser for det sosiale aspektet. Studentene har opplevd å være sist ute hele veien, og opplever å bli nedprioritert som gruppe.

– Mens andre får økonomisk støtte, får studentene mer lån. Politikerne anerkjenner ikke nok at studenter er i en sårbar fase, sier en berørt Røen. →

SPRENGT KAPASITET: Simen Arnesen forteller at BSI ikke har hatt mulighet til å ta opp alle studentene de ønsker.
FOTO: Bergen Studentidrettslag.

ENDELIG: Amalie Rausand Søllesvik og resten av BSI gleder seg til å ha fulle treninger i tiden fremover.
FOTO: Bergen Studentidrettslag.

BEGRENSNINGER: Julie Johnsen forteller om reduserte opptak til en av NTNUIs største grupper. FOTO: Oskar Hope-Paulsrud/NTNUI Blits.

STUDENTENE SIST: Guro Røen mener studentene har stått sist i køen i flere saker under pandemien. FOTO: Norsk Studentidrettsforbund.

Frustrerende med uforutsigbarhet

Ikke alle byer har hatt like mye smitte. Derfor var et ønske om lokale retningslinjer et utgangspunkt som NSI jobbet med. Dette har vært et kjent tema i Lillehammer studentidrett.

– Lillehammer har ikke hatt høye smittetall sammenlignet med andre store byer. Det har vært litt snakk om hvorfor vi ikke kan ha lokale tiltak. Det er noe man kan tenke på i etterkant, sier Elind.

Nasjonale retningslinjer har derfor fått konsekvenser for steder som ikke har vært like mye berørt av smitte som de største byene. Disse retningslinjene har gått hardest ut over såkalte inneidretter. BSI kan fortelle at i tillegg til de nasjonale retningslinjene, har idrettene tilpasset seg reglene som forbund kommer ut med.

– Gjengangeren var hvor mange som kunne være i haller samtidig, sier Arnesen.

Dette er Elind enig i, og han sier at det mest frustrerende har vært uforutsigbarheten og at det har føltes som det er nye regler å sette seg inn i annenhver uke.

En inkluderende studentidrett

De tre klubbene og NSI er alle enige om at det er viktig at man fremmer den lave terskelen studentidretten har. Det skal være en plass for alle. Studentidretten gir studentene en mulighet til å begynne med en ny idrett i voksen

alder, noe man kanskje ikke hadde turt i hjembyen sin.

– Studentidrett betyr ikke bare at du holder deg i form; det er faktisk ikke den viktigste delen av den, sier Røen.

Røen legger trykk på at den aller viktigste delen med studentidretten er tilleggsverdien den gir: det å ta del i et fellesskap. Studentidretten er på den måten en medisin mot ensomhet. Ofte er ikke idretten det studentene bryr seg mest om, men den gir en følelse av tilhørighet og er en arena hvor man møtes på tvers av studieretninger. Derfor er det viktig at studentidretten er lavterskel og inneholder tilbud for alle.

– Det som gjør studentidretten så unik, sammenlignet med tradisjonell ungdomsidrett, er at det finnes et tilbud til deg på alle nivåer. Det er en arena hvor man treffes på tvers av studieretninger og får et bedre nettverk, sier Røen.

– Vi må lære på nytt hva som skal til for å ha det bra

Veien videre kan føles lang for studentidretten, jobben nå er å få studentene tilbake. Dette skjer gjennom rekruttering og formidling. Ved spørsmål om hva de tenker om de nye restriksjonene, er det ikke noe tvil om at gleden er der.

– Endelig er det eneste jeg kan si. Endelig åpner det igjen, sier en engasjert Elind.

Elind kan nok snakke på vegne av mange studenter når han forteller at det virkelig var på tide. Han klarer ikke å forklare hvor utelukkende positiv

åpningen er. For Kathinka Lund i NTNUI er det ikke tvil om at den lange nedstengingen vil ha konsekvenser for idretten.

– De som er under toppidretten skal utfordre og presse nivået til elitelaget. Da vil nivået bli bedre. Disse utøverne har ikke fått trent normalt på en god stund, så fremover kan man nok se at nivået blir lavere. Toppidrettsutøverne er ikke i toppform for alltid, sier Lund.

Selv om studentidretten fra før er preget av mangel på halltid, tror organisasjonene at den perioden som har vært, vil være med på å fremme hvor viktig idretten er.

– Med tanke på at vi har måttet forholde oss til restriksjoner med antallbegrensninger på personer på trening, er det ekstra deilig nå som landet åpner opp at vi kan gå tilbake til treninger med fullt oppmøte, sier BSI.

NSI jobber aktivt med klubbene og ønsker nå å hjelpe de med å komme seg i gang igjen. De håper blant annet på å innføre Aktiv campus nasjonalt, som opprinnelig stammer fra Trondheim.

Røen formidler at regjeringen nå har forstått litt mer hvor mye studentene har vært preget av denne perioden som en gruppe som er glemt i alle kategorier. Regjeringen har derfor tildelt 60 millioner kroner til samskipnadene hvor dette skal gå til lavterskeltilbud.

– Vi har kontakt med samskipnadene og ønsker å legge til rette for at studentidretten kan søke om hjelp for å få i gang et bredt aktivitetstilbud igjen, sier Røen.

Pandemien har vært en stopper for studentarenaene. Etter mye digital

undervisning, idrettsstans og lite forståelse fra myndighetene, skryter Røen utelukkende av studentene. Hun forteller at hun synes studentene er kreative til tross for omstendighetene.

– Studentene har vært så kreative under pandemien. Vi så at studenter begynte med individuelle og avstands-idretter, så for eksempel tennis og uteidretter ble mer populært, sier Røen.

Denne kreativiteten er ikke en selvfølge, og Røen understreker at studenter er ressurssterke personer, men at de ikke alltid har arenaer å bruke ressursene sine på. Dette har blitt mer regulert for studentene under pandemien. Hun forteller om viktigheten av at studentene ytrer meningene sine og sier at det viktigste studenter kan gjøre fremover, er å stemme ved valg. Da vil politikerne bli ansvarliggjort og det vil få konsekvenser hvis de ikke jobber for studentene.

– Du får ikke mer varme i leiligheten eller et bedre liv av litt sympati. Der skylder politikerne studenter mye nedbetaling i tiden fremover.

Røen snakker om studentene som fremtiden og forteller at hun blir preget av at studentene ofte får sympati, men aldri handling. Nå synes hun det er på tide at vi snur mentaliteten vår fra å bare snakke om hvordan man begrenser smitte og sykdom. I lang tid under pandemien er det blitt snakket om hva vi må gjøre for ikke å bli syke eller smittet. Nå er det på tide å se på hva som faktisk gir oss god helse, ikke bare hva som gjør oss syke.

– Vi må lære på nytt hva som skal til for å ha det bra. **UD**

STUDENTER HJELPER TOPPIDRETTE: Kathinka Lund mener toppidretten kan bli negativt påvirket av den lange nedstengingen til studentidretten. FOTO: Jonas Schwarzwälder/NTNUI Blits.

PENSUM OG PENSUMPAKKER

OPPTIL
-20%

DU FINNER OSS PÅ
DITT STUDIESTED

*Gjelder ikke nye norske bøker iht. Bokavtalen

Idrettsverdenen har en tendens til å legge stygge, utenomsportslige hendelser til side ut ifra hvilket forhold man har til den aktuelle utøveren. Det skal derfor noe ganske spesielt til for at nesten samtlige av dine egne supportere, og resten av fotballverdenen, går sammen om å hate deg for dine handlinger. Dette har den franske forsvarskjempen Kurt Zouma likevel fått til.

Videoer av Zouma som både sparker og slår sin egen katt har funnet veien ut i sosiale medier, noe som har utløst et skred av opprørte supportere, inkludert supportere fra hans nåværende klubb, West Ham. Hovedtrener for klubben, David Moyes, valgte likevel å la Zouma spille fra start dagen etter at videoene ble lekket, og forklarte det enkelt med at han rett og slett ikke har bedre spillere. Vi i sportsredaksjonen mener Moyes mangler ryggrad og moral når han nærmest later som om ingenting har skjedd og lar dyremishandleren Zouma fortsette hverdagen uten større konsekvenser enn en liten bot i ettertid. Det blir et ildrødt kort til Zouma og en hederlig andre plass til Moyes og West Ham.

Det ligger i nesten alle sportsinteressertes natur å heie på en underdog og å trykke disse tett til brystet når de leverer prestasjoner langt over deres forutsetninger. I europeisk fotbollsammenheng har de gulkledde som vi finner en del mil nord for oss, blitt den nye kjæledeggen.

Bodø/Glimt har nok en gang levert en prestasjon som får mange til å måpe. Selv om 6-1-seieren mot Roma var en større bragd, er 3-1-seieren mot Celtic likevel helt spesiell. Siden Roma-kampen har Glimt nemlig mistet fire av sine beste spillere til andre europeiske klubber, og flere av spillerne som entret gressmatta på Celtic Park, måtte prestere på et nivå de aldri har prøvd seg på tidligere. Legger man til at Glimt ikke er i sesong, noe som betyr at flere av spillerne ikke er i optimal kampform, må man nesten begynne å lure på hva de putter i drikkevannet på Aspmyra.

Man skal ikke selge skinnen før bjørnen er skutt, og Celtic kan fort reise til Bodø denne uken og ende europeventyret i returoppgjøret. Dette stopper oss likevel ikke fra å gi denne utgavens gullball til Bodø/Glimt. På et tidspunkt kommer nok eventyret til å ta slutt, men frem til da er vi alle bare statister i Kjetil Knutsens verden mens han leker seg gjennom norsk fotballhistorie.

TEKST: Sportsredaksjonen

RØDDT KORT OG GULLBALL

Trondheimsstudenten:

20 år og på Tinget:

– Jeg har virkelig ikke peiling på hva jeg skal bli når jeg blir stor

Maren lever et liv fjernt fra resten av byens studentmasse.

– Uavhengig av om klokken er 03:00 på et nachspiel eller om det er i intervjuet her, så er jeg alltid stortingsrepresentant.

TEKST: Jonas Moosmayer | FOTO: Oskar Hadders

Maren Grøthe er statsvitenskapsstudent på Dragvoll, men det er ikke først og fremst på skolebenken hun har gjort seg bemerket. Hun sitter nemlig på Stortinget og er med sine 20 år tidenes yngste til å gjøre det.

Tidlig politisk aktiv

Maren vokste ikke opp i en politisk aktiv familie, men interessen for politikk startet likevel tidlig. Hun er fra Melhus, der hun allerede som 13-åring ble med i ungdomsrådet og senere

kommunestyret, hvor hun også satt da hun begynte på statsvitenskap høsten 2020. Mesteparten av fritiden hennes som student har gått med til politikken.

– Jeg prøvde å sitte på Dragvoll når jeg fikk tid og å være med på det sosiale litt på si. Jeg er lei meg for at jeg ikke har engasjert meg i studentfrivilligheten, men jeg hadde rett og slett ikke kapasitet.

Å bli stortingsrepresentant har ikke gjort tidsklemma noe mindre. Hun har likevel ikke lagt studiene helt på is,

og tok 22,5 studiepoeng i frie emner før jul. Men det kommer bakerst i prioritierungslista akkurat nå. For det er en travel jobbhverdag hun har fått.

– Jeg sitter ofte på Stortinget fra sju eller åtte om morgenen og spiser frokost, lunsj og middag der, og drar kanskje hjem i nitida på kvelden. Det er enormt mye jobb, for du føler veldig på det ansvaret du har. Jeg gir slipp på en del for å sitte på Stortinget. Jeg stoppa statsvitenskapsstudiene, pendler og går glipp av litt av den vanlige ungdomstida.

Et hederlig liv i pendlerbolig

Jeg merker at sensasjonsjournalisten i meg våkner når hun nevner pendlerboligen sin, men Maren er det vanskelig å ta på noe.

– Jeg er en veldig god illustrasjon på hvorfor man trenger pendlerboliger. Jeg er kun i Oslo for å sitte på Stortinget og reiser hjem så fort jeg har mulighet. Jeg skal representere velgerne i Trøndelag, og da er det viktig at jeg faktisk er tilstede i Trøndelag.

Bildet av den glamorøse pendlerboligen må hun også ta fra oss.

– Pendlerboligen er veldig trist. Den har kun det man trenger. Jeg har nå gått til innkjøp av kasserolle, men jeg hadde to og en halv måned uten. Studenthybler er mye koseligere. Det er veldig trist å sitte i en pendlerbolig for seg selv en torsdagskveld.

Bevisst på eget rykte

Har du blitt bevisst på at du må passe på ditt eget privatliv, og at det ikke skal være noe å ta deg på etter at du ble en fremtredende politiker?

– Jeg vil ikke være fullest på fest lenger. Og man holder litt igjen på hva man uttaler seg om. Jeg er jo bekymret for at alt jeg gjør kan bli brukt mot meg en gang. Og ikke bare det jeg gjør, men også samboeren min eller andre rundt meg. Det skaper en ekstra belastning for dem rundt òg.

Hvordan reagerer studentvenner og andre unge når du forteller at du er stortingspolitiker?

– Det er kanskje ikke det du forventer når en 20-åring kommer og presenterer seg på fest. Jeg føler noen ganger at det nesten er litt ekkelt å si.

Maren forteller videre at folk ofte har politiske saker eller historier de ønsker å løfte frem.

– Det er jo et privilegium få få så mange gode innspill, samtidig som det gjør at man er på jobb døgnet rundt. Uavhengig av om klokken er 03:00

AMBISIØS: – Det har alltid vært et mål å bli stortingsrepresentant, sier Maren Grøthe

på et nachspiel på eller om det er i intervjuet her, så er jeg alltid stortingsrepresentant.

Uviss fremtid

I en bransje der det kjempes om gjennomsnitt og maktposisjoner, mener Maren det er påfallende hvordan mange toppolitikere påstår at de ikke har vært drevet av ambisjoner. Hun føyer seg imidlertid også inn rekken av politikere som påstår at de er drevet av idealisme og interesse.

– Det har aldri vært et mål å bli stortingsrepresentant. Hadde du spurt meg for ti år siden skulle jeg flytte hjem til hjembygda mi, bli lærer, kanskje få noe sau og bo der resten av livet. Veien har blitt til mens jeg har gått.

Maren vet heller ikke hvor hun ser seg selv om ti nye år.

– Jeg har ikke peiling. Det kan hende jeg har gitt meg i politikken og slått meg til ro med mann og tre unger. Jeg vet ikke hva jeg har mest lyst til. Akkurat nå er dette drømmejobben. **UD**

5 kjappe:

Pendlerbolig eller studenthybel?

– Det sosiale fra en studenthybel og egen dusj fra en pendlerbolig.

To års studier i hotelladministrasjon og bli helseminister eller fem år statsvitenskap og bli tidenes eldste stortingsrepresentant?

– 2 år hotellstudier og bli helseminister.

Forelesning på Dragvoll eller spørretime på Stortinget?

– Spørretime på Stortinget.

Fadderuker eller sommerleir med Senterungdommen?

– Å ha med senterungdommer på fadderuke.

Middag hos Knut Brundtland eller suppekort på Dragvoll?

– Suppekort på Dragvoll. Jeg tror det står seg best i media.

Den store kjærligheten – på campus?

TEKST: Emma Lykken Gaustad | FOTO: Kristian Marcellius Benum

På campus og i det typiske hverdagslivet til en aktiv student er man omringet av mennesker av alle slag. Å lete etter kjærligheten på campus er derfor kanskje ikke en dum ide.

Klokken er to over ett og jeg og fotografen står i trappa utenfor et leilighetskompleks, veldig usikre på hvor vi egentlig skal. Kjæresteparet vi skal møte sitter i én av leilighetene og venter på oss. Kristin Helno Herø brakk nemlig nylig foten i et uhell på buldring. Kjæresten hennes, Marcus Lerfald, dukker raskt opp i døra og inviterer oss inn.

– Jeg har satt på kaffe, informerer han, og det er musikk i våre ører.

Kristin og Marcus forteller at de har vært sammen i omtrent ett og et halvt år. De studerer begge kybernetikk og

robotikk ved NTNU. Til tross for at de hadde gått i samme klasse siden starten av studiet, tok det dem rundt ett år før de ble kjent.

– Vi møtte hverandre ordentlig på fadderfest i andre klasse og gjennom felles venner, sier Kristin

Hun forteller at det tok litt tid før de ble sammen, og Marcus forteller at det var etter en 17. mai-feiring at ting eskalerte.

– Etter den feiringen hadde vi litt mer kontakt gjennom sommeren, og så ble vi egentlig sammen ganske fort, forteller Kristin.

Finn deg noen å fly drone med

– Den første deiten var veldig tilfeldig, sier Marcus.

Mange velger noe litt mere konvensjonelt på sin første deit, men ikke disse to.

– Vi badet, kjørte bil, eller du kjørte bil og jeg satt på, hørte på musikk og fløy drone, forteller Kristin.

Marcus har bygd sine egne droner en stund, og Kristin bygde sin første i fjor. De påpeker at slike nerdete felles interesser kan hjelpe med å bringe folk sammen.

→

DRONEFLYVING: Marcus Lorfald og Kristin Helno Herø flyr selvbygde droner sammen.

– Så nå flyr vi drone sammen, sier Kristin og smiler bredt mens hun ser på Marcus.

Paret forteller også at de har andre felles interesser, som for eksempel å gå på ski.

– Vi drar også på buldring sammen, sier Kristin, og ler litt mens hun ser på den knekte foten.

Villig til å legge inn en innsats

Kristin og Marcus forteller at de begge hadde hørt om kjærestegarantien, men at de ikke hadde tenkt på den som seriøs.

– Jeg trodde ikke nødvendigvis den skulle gjelde meg, men jeg håpte jo litt på det, sier Kristin.

Hun forteller at foreldrene hennes ble sammen da de studerte i Trondheim. Kristin følte derfor at det var litt sannhet i kjærestegarantien til Trondheim. Hun forklarer at det trolig kan være fordi man møter mange mennesker med relativt like interesser, og

at det dermed er stor sjanse for å finne noen man kommer godt overens med.

Marcus legger til at det selvfølgelig ikke kommer av seg selv om du ikke drar ut og møter folk.

– Men hvis du er villig til å legge inn en innsats, så skal det lite til for å finne noen som kan være en god match for deg, sier han.

Når jeg spør dem om de tror på kjærestegarantien nå, etter å ha møtt hverandre gjennom studiet, forklarer de at de er usikre på bruken av ordet garanti.

– Kanskje det ikke er 100 prosent sikkert at man får kjæresten, men heller 80, foreslår Marcus.

Kollektivet som møtested?

Jeg spør paret om de vet om noen godt egnede møteplasser. Kristin svarer med én gang at hun kjenner til mange som har møtt partneren sin enten i kollektivet eller i et nabokollektiv.

– Jeg kjenner til flere i blokka her som har kjæresten i nabolaget, forteller Marcus

Singsaker studentehjem blir også nevnt som en plass hvor kjærligheten blomstrer.

– Jeg bodde der i to år, og det dukket alltid opp kjærestepar, sier Kristin.

Studentehjem er naturligvis ikke den eneste plassen godt egnet for studenter å møte likesinnede.

– I studentfrivilligheten har jeg inntrykk av at det oppstår en del kjærestepar, påpeker Marcus.

De forteller at de kjenner flere som har møtt potensielle partnere på Samfundet. Marcus forteller også at det er flere par som har dukket opp innad i studentorganisasjonen han er med i.

– Det er mye sosialt som følger med studentfrivilligheten, sier han.

Kristin forteller at hennes tips til de som er på utkikk etter en kjæreste, er å ikke bli for opphengt i følelser og drama, men heller ta det rolig og bli kjent. Kanskje blir man blir forelsket etterhvert.

Kybernetikk = kjæreste?

Jeg møter Håvard Mellbye og Kristine Stray på kafé en søndag. Jeg er usikker på om det er fordi jeg har kjærestegarantien på hjernen, men det føles som om jeg ser par som holder hender overalt rundt meg i sentrumsgatene.

Håvard og Kristine har vært sammen i cirka fire år. Begge har studert kybernetikk og robotikk. Håvard ble ferdig utdannet i fjor, mens Kristine er nå på siste året i masterprogrammet.

Paret møtte hverandre først i fadderperioden, da Håvard var fadder og Kristine fadderbarn.

– Jeg ble satt på en tilfeldig gruppe, og der var Håvard, sier Kristine.

Håvard forteller videre at det ikke skjedde noe særlig mellom dem i fadderperioden, men at de etterpå ble med i samme studentorganisasjon, som ga dem muligheten til å tilbringe mye tid sammen.

– Vi endte opp med å snike oss litt rundt på campus så vi kunne møtes «tilfeldig», sier Kristin og smiler.

Det ene førte til det andre, og det romantiske forholdet begynte virkelig å utvikle seg i løpet av UKA-17.

– Jeg husker du inviterte meg med på noe jeg ikke trodde var en deit i det hele tatt. Jeg trodde du bare tok meg med fordi du ikke hadde noen andre å gå med, sier Kristine og ser på kjæresten.

De små øyeblikkene

Hva gjør dere vanligvis når dere drar på deit?

Håvard forteller at de liker å utforske restaurantmiljøet i byen. Han anbefaler Kalas og Canasta på Bakklundet.

– Der er det perfekt atmosfære til at to stykker kan prate og ha det hyggelig, forklarer han.

Kristine forteller at de ellers liker å dra på kino, minigolf og kafé, selv om hun vil kategorisere kafébesøkene som en hyggelig hverdagsting og ikke nødvendigvis en deit.

– Det er mange slike små øyeblikk det går i, alt trenger ikke være en stor greie, sier Håvard.

Litt kliss er nødvendig

Kristin er ikke så romantisk av seg, og i forholdet er det Håvard som står for romantikken.

– Det blir en balanse likevel, sier Kristine.

De påpeker at slike forskjeller i et forhold kan være bra, der en part «utfyller» den andre.

– Jeg var veldig anti-kliss til å begynne med, men nå tenker jeg at man

trenger litt kliss til å holde forholdet sammen, sier Kristine og ler.

Få deg verv, få deg kjæreste

Selv om Håvard og Kristine møtte hverandre i fadderperioden, var det takket være tiden tilbrakt sammen i forbindelse med verv at de kom sammen. Det overrasker oss ikke at de vil anbefale andre som kunne tenke seg å møte noen å engasjere seg i en studentorganisasjon.

– Det er et sted du kan tilbringe masse tid med folk uten at det skal være en deit eller noe forventninger, sier Håvard.

Han forklarer videre at på deit med noen man nettopp har møtt, eller sveipet på på Tinder, er det forventninger fra starten av. Det legges dermed mye press på begge parter.

– Ved å henge sammen gjennom verv lar det seg utvikle mer naturlig, og jeg tror det kan bli et bedre grunnlag av det, forteller han.

På studiet, i linjeforeningen eller i andre studentorganisasjoner samles mennesker som deler enkelte interesser.

→

TILFELDIGE MØTER: Håvard Mellbye og Kristine Stray snek seg rundt på skolen i håp om å «tilfeldigvis» møte på hverandre.

– Du møter veldig mange som er ganske like deg selv, men som samtidig har en annen bakgrunn eller studerer noe litt annet, forklarer Kristine.

Ingen garanti for kjærestegarantien

Jeg spør om de har hørt om Trondheims gamle kjærestegaranti.

– Jeg husker jeg hørte om det fra mine faddere da jeg begynte, forteller Håvard.

Kristine opplevde snakk om skuffelse rundt temaet og at den ble sett på som litt juks.

– Jeg føler kanskje at kjærestegarantien er litt sånn at hvis du ikke en gang prøver, så skjer det bare i løpet av studiet så lenge du er aktiv og lever studentlivet fullt ut, sier Håvard.

Koronapandemien har naturligvis påvirket deitingsituasjonen en del de siste to årene, påpeker de, og kan nok være del av grunnen til at man ikke har hørt så mye snakk om den i det siste.

– Man har vært avhengig av å aktivt deite, for man kunne ikke bare møte

tilfeldige folk på samme måten som tidligere.

Håvard og Kristine stusser også litt på bruken av ordet «garanti». Håvard forklarer at det gjerne er de som prøver og leter etter kjæreste som vil kunne bli skuffet, ettersom det er de som aller helst vil ha noe ut av garantien.

– Hvis du ikke leter, så tror jeg du finner noen ganske fort, det vil bare skje naturlig, mener Kristine.

Paret påpeker også at om man aktivt leter etter kjæreste, vil det være større risiko for at man ikke viser frem den ekte seg.

– Hvis du bare viser dine egne interesser og hvem du er, så er det stor sannsynlighet for at du finner noen andre likesinnede, sier Håvard.

Både Håvard og Kristine sier seg enige i at man ikke burde stresse med å bli offisielle kjærester og heller la ting utvikle seg naturlig. De mener det ikke er mange store deiter som gjelder, men at det viktigste er de små, hyggelige øyeblikkene.

– Gå og ta en kanelbolle på kanelbolleonsdag, foreslår Kristine.

Første date

Hildegunn Weum valgte å gå en annen vei i håp om å finne kjærligheten. Hun går lektorutdanning ved NTNU, og tok turen ned til Oslo for å være med på tv-programmet *Første date*.

Hildegunn forteller at hun ikke hadde meldt seg på selv. Det var romkameraten hennes som hadde sendt inn søknad på hennes vegne.

– Jeg ble litt satt ut da de ringte, forteller hun og ler.

Hildegunn hadde ingen anelse om at romkameraten hadde meldt henne på, men takket være litt oppmuntring fra produksjonen i programmet valgte hun å dra.

– De kan være veldig overbevisende, innrømmer hun.

Det passet også bra å skulle reise til Oslo da rommet hennes fikk vannskade og hun hadde blitt nødt til å sove på sofaen i stua.

Programmet ble spilt inn i oktober 2020, altså for ett og et halvt år siden. Hildegunn beskriver opplevelsen som interessant og gøy, selv om det hele gikk veldig fort.

– Det var ikke kleint i det hele tatt, forteller hun.

Selv om Hildegunn og deiten Johan ikke dro på mer enn to deiter sammen, er de gode venner den dag i dag.

– Vi har masse til felles, men mer på et vennskapelig nivå, forklarer hun.

Alle kjenner alle

Hildegunn beskriver deitingscenen i Trondheim som en plass hvor alle kjenner alle, og at det er vanskelig å møte noen du ikke har felles bekjente med. I Oslo er det annerledes, og du kan møte en person og sjekke om det fungerer eller ikke, uten at kjentfolk får vite om det.

– I Trondheim er studentmiljøet så tett at du alltid finner noen som kjenner noen av dine gode venner.

NTNUs kjærestegaranti har også Hildegunn hørt en del om. Hun forteller blant annet at hun fikk høre

om det på studiemesser da hun gikk på videregående.

– Ettersom studentmiljøet er så bra, så forstår jeg at det har vært en kjærestegaranti, sier hun.

Hildegunn reflekterer rundt effekten et tett studiemiljø har hatt på studentene og deres kjærlighetsliv. Man møter veldig mange folk iløpet av studietiden, og ofte finner man romantiske interesser blant disse menneskene.

– Og det er derfor det har blitt en slik mystisk kjærestegaranti.

Møte mennesker

Hildegunn forteller at hun har troen på at verv er veien å gå for å bli kjent med nye mennesker og skape forhold som kan gro til å bli mer enn bare vennskap.

– Istedenfor å møte på noen på byen. Studentersamfundet er også på Hildegunns liste over plasser å dra for å møte likesinnede.

– Kjernen til mange forhold, beskriver hun Samfundet som.

Til tross for utfordrende forhold under pandemien har Hildegunn opp-

levd at flere og flere rundt henne har fått seg kjæreste i løpet av de to siste årene.

– Det var nesten så det var en slags kjæresteepidemi også.

I disse tilfellene var det ikke festing eller tur på byen en fredagskveld som førte parene sammen. Hildegunn er imponert over at venninnene har møtt kjærestene sine under nedstengingen.

– Det er egentlig ganske godt gjort, sier hun og ler. **UD**

Ekteskap, utroskap og flørting – linjeforeningsdramaet du ikke visste fantes

Linjeforeninger har et deitingmarked, men majoriteten vet ikke hvordan det fungerer. Med Amors piler kan vi spleise de single linjeforeningene med sine sjelevenner. Først må vi få greie på hvem som er opptatte.

TEKST: Martine Andersen Hennig
FOTO: Dina Bråthen
ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen og Serena Guler

Linjeforeningene oppfører seg som mennesker: De er søsken, får barn, inngår ekteskap, skiller seg og er utro. Årsakene til at slike bånd skapes kan være at studiene har felles fag eller er i samme yrkesgruppe. Ekteskap kan derimot oppstå tilfeldig. I ekteskapene er fellesskapet mer intimt enn familiært, der de inviterer hverandre på felles fester, ball og andre arrangementer, skriver dikt og sanger og overleverer gaver.

Kilder om giftermål mellom linjeforeninger er det ikke flust av. Ifølge linjeforeningen for industriell kjemi og bioteknologi, Høiskolens chemikerforening (HC), kom tradisjonen fra Sverige. Nærmere sagt Kungliga tekniska högskolan i Stockholm, som har hatt årlige besøk av sivilingeniørlinjer fra NTNU.

Svenskene ga opphav til flere sære tradisjoner vi kan se i byen i dag. Svenskene inspirerte så NTNU-studentene til å flørte, som de begynte med i 2005.

Giftermål, skilsmisse og nå på ektemann nummer to

Det første kjæresteparet var to av de eldste studiene fra NTH sin tid. Omega broderskap, sivilingeniørlinjen kybernetikk og robotikk, i tillegg til elektronisk systemdesign og innovasjon sin linjeforening.

For å danne et klart bilde av den turbulente kjærlighetshistorien måtte tidligere HC-leder Hans Røhhjell Odland kontakte flere gamle ledere.

– Det hele startet i 2005 med et sosialt miljø i D-blokka på Voll studentby, sier Odland.

D-blokka brukte ingen prevensjon, iallfall ikke da. Samme år ble studiet for nanoteknologi grunnlagt, der de første studentene ikke hadde faddere.

– Dermed gikk Omega og HC sammen om å arrangere fadderuken i fellesskap, selv om vi ikke har noen særlige felles fag, sier Odland.

Omega og HC stod for fødselen til nanoteknologenes linjeforening Timini. Etter fadderukene gikk Omega ned på kne på HC sin årlige Phnokkefest, men HC var ikke helt sikre på om kjemien stemte.

– Etter frieriet hadde HC et allmøte der vi diskuterte om vi heller hørte sammen med Nabla, linjeforeningen for sivilingeniørstudiet i fysikk og matematikk, eller Psykologen, foreningen til psykologi profesjon.

HC beviste hvem som hadde makten i forholdet:

– I 2007 ble det likevel forlovelsesfest. Året etter brøt vi forlovelsen, men i 2010 gikk HC ned på kne for Omega på immatrikuleringsballet, og så fikk vi et ja.

Det later til at festene mellom HC og Omega er nokså dramatiske. Enda

har de ikke giftet seg. Ironisk nok var kjemistudenten redd for å binde seg.

Omega og Nabla om HC sitt hjerte

Hvem lignet HC sitt barn Timini mest på? En farskapstestfest i 2013 skulle avgjøre hvor HC sitt hjerte egentlig lå. Barnefaren var Nabla, men farskapsretten ble gitt til Omega, som hadde vært farsfiguren i Timinis første ti år. Bryllupsplanene stod for tur.

– På HC sitt 100-års jubileum i 2015 la lederen av Omega frem en ekteskapskontrakt. Lederen til HC sa ja, og vi ble gift, sier Odland.

Flørtende inn fra sidelinjen i 2017 skjøt Nabla inn et frekt tilbud. De lurte på om HC ville ha et åpent forhold, som fikk HC til å tenke hardt. De skilte seg fra Omega samme år.

– Vi sa vi trengte tid for oss selv. Det var ikke dem, det var oss. Eldre folk i Omega ble fryktelig bitre og det ble dårlig stemning. Yngre medlemmer syntes heller at det bare var morsomt.

Det gikk kjapt i svingene. HC giftet seg med Nabla rett før pandemien 6. februar 2020.

– Ekteskapene kan virke som en veldig sær greie utad. Det sosiale i studiehverdagen er jo å ha det gøy. Vi får mye sosialt med et større nettverk, som er veldig hyggelig, sier Odland.

– Vanskelig å vite hvordan markedet fungerer

Majoriteten av linjeforeningene er single, noen er svært unge og uerfarne. Interessen for å finne seg en partner og bli med på moroa er stor.

Leder i Leviathan Suzanne Rian, linjeforeningen for statsvitenskap, har veldig lyst til at de skal forelske seg for første gang.

– Først og fremst virker det veldig hyggelig: en fin måte å bli kjent med de som man ellers ikke ville blitt kjent med.

Hva ser dere etter i en partner?

– En som er eldre enn oss og kan vise oss litt ting. Noen som er sosiale, med andre interesser, som vi kan arrangere ting med. Enten på Gløshaugen eller et annet sted.

Rian forteller at de er åpne for nye ting og er med på alt, men at de også har sine sterke meninger. Kjønnsfordelingen er

→

STANDHAFTIG PARTNER: Statsviterne vil vite mer om datingmarkedet, ifølge Suzanne Rian.

PÅ KONTORET: Tidligere HC-leder Hans Røhhjell Odland viser frem noen rekvisitter på linjeforeningskontoret.

GRENSELØS KJÆRLIGHET: Erudio er beviset på at kjærlighet trosser alle grenser, til og med mellom Gløshaugen og Dragvoll.

også kvinnedominert, med omtrent 60 prosent.

– Som partner vil vi være engasjerte, sosiale og aktive. Vi er en stolt politisk gjeng og glade i en god diskusjon.

Dette tenker noen av de single linjeforeningene

Tinder er valgfritt, og ingen er avhengig av appen for å lykkes med kjærligheten. Likevel kjenner vi alle et par som har funnet hverandre med et høyresveip. Markedet trenger en oversikt – Trondheim trenger Tinder for linjeforeninger.

Elisabeth Husbyer økonomiansvarlig for Gengangere, linjeforeningen for nordstikk og litteraturvitenskap, og mener at de trenger en partner som kan lure dem ut av skallet sitt.

– Gengangere er særdeles single og forsonte med sin eremittaktige tilværelse. Vi føler egentlig at det kler imaget som ufordragelige bohemhipstere, men det er veldig mulig at dette bare er en barriere vi setter opp fordi vi er redde for intimitet.

SALT, linjeforeningen for grunnskolelærere er mer målrettet når det kommer til det uoversiktelige deitingmarkedet, ifølge leder Julie Bratseth Håkonsen.

– Vi er single og på utkikk etter en eldre, mannssterk linjeforening.

Noen som trives som singel og fri er MIT, maskiningeniørenes linjeforening. Leder Eveline Stokkeland har ikke helt oversikt over deitinghistorien.

– Vi er single som bare det, og har planer om å forbli det. Jeg tror at vi kanskje har hatt noe med Nucleus, linjeforeningen for bioingeniører, for lenge siden, men dette er jeg ikke sikker på.

Flere lever det glade unglarsliv, men er åpne for kjærlighet fra andre, inkludert Cibus, linjeforeningen for matteknologi. Lederen Andreas Hetland Haavik forteller at de har streifet markedet siden fødselen i 2012.

– Vi i Cibus bare hatt uformelle flørter med andre linjeforeninger, som Logitas, logistikkingeniørene. Jeg tror egentlig Logitas bare blir forvirret om

dette, og de fleste har ikke hørt om en slik flørt.

Styret til Logitas svarer at de er åpne for flørting.

– At Cibus er litt gira på oss er spennende, og da blir man jo selvfølgelig litt interessert tilbake. Det både støttes og oppfordres til deiting fra vår side og som første deit drømmer vi om en romantisk middag med noe godt i glasset.

Når det kommer til historie-studentene, forteller leder Kristin Mostad i linjeforeningen Det historiske selskab at de ikke har noe særlig kjærlighetshistorie.

– Det historiske selskab er for øyeblikket helt single, og har for øvrig aldri vært på en deit heller.

Andre beveger seg sakte ut på deitingmarkedet, ifølge Anna Sørli Asmervik, leder for geografistudentenes linjeforening Geolf. Ryktene sier at Geolf er inne på noe.

– Geolf er i utgangspunktet single, men vi har bedt ut Communitas på deit, linjeforeningen for sosialantropologi.

Alle ekteskapene som står i dag

Nabla og Høiskolens kemikerforening – Kjemien stemmer

Ingenting er hottere enn nøyne innrammede ekteskapskontrakter, som binder kjemien, fysikken og matten sammen til en vakker smørje.

Placebo og Emil – stabile og sosiale

Placebo, profesjonsstudiet i medisin, og Emil, sivilingeniør i energi og miljø, har vært gift siden 2015. Julie Sofie Fagerberg, leder i Placebo, forteller at forholdet har vært stabilt lenge.

– Vi har sosiale arrangement og fadderuker sammen, og styret finner på ting på fritiden. Det er alltid hyggelig når Emil og Placebo er sammen!

Delta og Erudio – kjærlighet på tvers av Gløshaugen og Dragvoll

Delta, disiplinstudentene i matematikk og fysikk, og Erudio, lektorutdanningen på Dragvoll, er nygifte fra høsten 2021. Lederen i Erudio Jon Emil Steine mener at alder bare er et tall.

– Sett utenfra er vi en 16 år gammel jente som akkurat har giftet seg med en 47 år gammel matematikk- og fysikklærker. Ord som «golddigger», «daddy issues» og «barnebryllup» ble nok hørt på bryllupet, men det er kun ekte kjærlighet i dette forholdet.

Nutrix og Elektra – forlovet i pandemien

Nutrix, sykepleierstudentene, og Elektra, elektroingeniør, elektrifisering og digitalisering, forlovet seg i 2021. Nestleder Emma Louise Lervåg i Elektra kan anerkjenne at de er mannen i forholdet.

– Elektra er mannen og Nutrix er dama. Vi fridde på jubileumballet til Nutrix høsten 2021. Tidligere hadde vi «noe på gang» med Socialis før Nutrix, men det er nå historie.

Leonardo og Broderskabet – liten periode med parterapi

Leonardo, linjeforeningen for industriell design, har gått hånd i hånd med arkitekturstudentene i Broderskabet siden våren 2019. Forholdets arkitektur er nå mer stabil ifølge lederen for Broderskabet, Rikke Eftang Meinich.

– I høst hadde vi en liten terapideit, siden det har vært litt utroskap. Nå er vi igjen glade i hverandre og satser på mer kontakt og intime sammenkomster siden meteren er borte, sier Meinich.

Leder av Leonardo, Sander Haga, kan bekrefte ryktene om at Leonardo hadde utroskapsfest i 2020 med Hybrida, linjeforeningen for ingeniørvitenskap og IKT. Etter en god runde parterapi ser de frem til lysere tider med Broderskabet.

For profesjonsstudiet i psykologi forteller lederen Arabi Suntharalingam i Psykologjen, at de har fokus på å skape et godt indre miljø før de kan fokusere på en ekstern forening.

– Psykologjen har tradisjonsmessig alltid vært single, noe vi er fornøyde med. Giftermål blant linjeforeninger kan være en fin ting dersom man får god kontakt, og vi er enige om at det er hyggelig å avholde arrangementer sammen.

Suntharalingam legger til:

– Om vi skulle bli spleiset, er vi i så fall interesserte i andre fem- eller seksårige studier.

Bli med på Tinder for linjeforeninger våren 2022

Markedet er altså slik. Mye interesse, flørting og selv de yngste lever et rikt unglarsliv. Jeg tror alle linjeforeninger har sin sjelevenn. Dersom du er i en linjeforening og ønsker å spleises, har jeg løsningen.

Skriv hvordan din linjeforening er som partner, hvorfor dere ønsker en partner og eventuelt hvilken linjeforening dere kunne passe med. Ønskene vil bli publisert på underdusken.no. Under Dusken vil sette din linjeforening ut på markedet. Kanskje dere finner en match? **UD**

Send en e-post til: martineaah@studentmediene.no og la kjærligheten blomstre!

HÅND I HÅND: Leder av Nabla Kristian Willassen og HC-leder Jacob Strand Rolfsen viser stolte fram ekteskapskontrakten.

– «Få kreft og dø»

TEKST: Kristin Bjørge Hovde | FOTO: Torstein Olav Eriksen

Over 70 prosent av kvinnelige gamere opplever å få nedlatende kommentarer på grunn av kjønn sitt. Mange trosser likevel hetsen.

Både Ragnhild Tungen Holmstad og venninne Andrea Wågø Olsen er medlemmer i NTNUI e-sport. Vi har satt oss ned med dem i klubbens eget lokale Arkaden for å ta en prat om hvordan det er å være kvinnelig gamer i dag.

– Det var verre da jeg spilte på pc for rundt ti år siden. Da oppførte folk seg som om de aldri hadde sett ei jente før. Om du spilte dårlig da, så antok de at du var jente. Nå blir du fortalt at du suger uavhengig av kjønn, forteller Andrea.

Lykkelig uvitende

I slutten av fjoråret gjennomførte selskapet Lenovo en global undersøkelse som viste at 77 prosent av kvinner som deltok, har opplevd å bli trakassert i gamingmiljøet. Over halvparten av deltakerne benytta kjønnsnøytrale brukernavn for å unngå uønska oppmerksomhet.

– Jeg orker nok ikke å bruke et jentenavn. Da slipper man mye av den potensielle negativiteten, sier Andrea.

Likevel er det enkelte spill de unngår. Særlig spill som bruker stemmekommunikasjon som en vesentlig del av spillmekanikken, kan bli ubehagelige om de velger å prate.

– Det kan fort bli rar stemning hvis man gjør det. Enten så kan de beklage for at de kjefta på deg tidligere, eller så blir hetsinga bare verre. De kan også bli sykt pratsomme og behandle deg litt som et barn, legger Ragnhild til.

I slike situasjoner er det vanskeligere om man er alene, forteller de. Om de derimot sitter sammen og spiller, blir hetsing fra fremmede folk på nettet som oftest komisk. Heldigvis er det sjelden de opplever negative kommentarer fra noen de kjenner, men det har skjedd, forteller Andrea.

– Jeg begynte å spille med noen bekjente som også var norske. Etter å ha sendt en helt vanlig «god morgen»-melding til dem, svarte én av dem med noe sånt som «herregud slett meg, du er kvalm. Ikke tro at du er noe bare fordi du er jente og spiller.»

Noen flere liknende hendelser kommer de ikke på. De aller fleste som er ekle i dataspill, gjemmer seg bak en viss anonymitet.

– Man burde likevel ikke fjerne kommunikasjonen i spillet. Det er så viktig når man spiller på lag med andre. Men man kan så klart skru den av hvis noen blir ekstra vanskelige, sier Ragnhild.

Når de får spørsmål om hva som er vanlig å få høre når de spiller er, må de tenke seg om lenge.

– «Få kreft og dø», sier Andrea og ler.

Det er ikke synd på oss

Hetsing i dataspill er vanlig. Om ikke kallenavnet ditt avslører noe om identiteten din, får man gjerne generelle kommentarer som for eksempel at man «suger». Til tider kan det bli sagt verre ting, men fornærmelsene virker likevel ikke å gå inn på dem. →

HERDA: Jentene tar seg ikke lenger nær av fremmedes fornærmelser

EN SOSIAL ARENA: Nora trives godt med strømminga, på tross av motgang

– Jeg vil egentlig ikke kalle det trakassering, for jeg tar meg ikke nær av det, forteller Ragnhild.

Det er heller når kjønnsidentitet blir dratt inn i bildet, at begeret kan renne over.

– Jeg har jo også fått høre «hopp av kuken min» og lignende dritt. Noen anklager meg også for å henge meg på folk som er rangert høyere enn meg for å vinne. Innimellom unngår jeg å spille med venner som er på et høyere nivå i spillet enn meg, forteller Andrea.

Men jentene ønsker ikke sympati for det de opplever når de spiller.

– Jeg vil ikke at folk skal synes synd på meg, det gjør meg egentlig bare irritert. Jeg har selv valgt å spille, sier Ragnhild.

Med tida har representasjonen av ulike typer mennesker økt i spillmediet, og den stereotypiske «gameren» begynner å forsvinne. Andelen kvinner som spiller øker for hvert år ifølge undersøkelsen til Lenovo, som satser på kampanjer som synliggjør kvinnelige gamere for å motarbeide hetsinga av

dem. Ikke alle slike kampanjer treffer blink, mener derimot Ragnhild.

– Det finnes flere eksempler på at det har blitt oppretta «kvinnelag» som skulle spille kamp på lik linje med andre. De blir som regel ikke godt nok trent, og mange oppfatter sånne satsinger som publisitetsstunt. Generelt syns jeg satsing på «jentegaming» er litt skummelt. Målet er jo likestilling, og da er det kanskje ikke hensiktsmessig å skape et skille.

Hetsinga er ikke verst

Av alle fornærmelsene og kommentarene de har fått, har det aldri kommet til et punkt hvor det har gått ut over annet enn humøret, forteller jentene.

– Det som er mest ubehagelig, er egentlig den ekstra oppmerksomheten. Ting som ikke betydde noe før, får plutselig noe å si, bare fordi de oppdager at jeg er jente, sier Andrea.

Dette er ikke uvanlig. Andrea og Ragnhild kan fortelle at de både har fått gaver og spørsmål om personlig

info, og mange vil legge dem til på ulike sosiale medier for å prate mer.

– Den typen oppmerksomhet har ofte en baktanke. Det er jo ment godt, og det er flott å bli kjent med nye folk, men det kan komme til et punkt hvor det blir for mye, forteller Andrea.

Ved et annet tilfelle har hun opplevd at det brått ble en betingelse at hun måtte delta i stemmekommunikasjonen for å fortsette å spille med vedkommende. Heldigvis kan man i løpet av få tastetrykk blokkere slike folk, forklarer hun.

Hvor jeg hører hjemme

Ei som derimot ikke kan ignorere hets og kommentarer like lett, er strømeren Nora Helland. Flere ganger i uka setter Nora seg foran pc-skjermen og spiller foran et publikum som kan prate med henne gjennom tekst på strømeplattformen Twitch.

– Jeg spiller sjelden alene. Det er lettere å takle stygge kommentarer i

ET GODT MILJØ: Venninnene er takknemlige for å ha bekjente å spille med

spillet når jeg sitter med noen jeg kan le av det med, forteller hun.

Nora begynte å strømme for rundt ett år siden. Det hele begynte som en vits mellom henne og ei venninne sent en kveld de kjeda seg.

– Vi satt bare og prata, men vi ble overraska over at det faktisk kom en del innom og så på. Det var egentlig da hetsinga var verst, sier hun.

Etter å ha holdt på med det ei stund som en hobby ved siden av studiene, har hetsinga avtatt. Dette skyldes i hovedsak at hun har fått faste følgere, deriblant frivillige moderatorer som er kjappe til å fjerne stygge kommentarer.

– Med tida har jeg bygd meg et lite fellesskap. Jeg vet mye om følgerne mine, og de vet en del om meg. Vi kan snakke om alt fra det hverdagslige til mental helse, sier Nora.

Frykt for negative reaksjoner

– I starten var det vanskelig. Jeg følte jeg måtte opprettholde en personlighet som var roligere enn jeg egentlig er. Nå tør jeg å være mer genuin, men det er vanskelig, det øg.

Nora forteller så at hun føler hun alltid må være «på» når hun strømmer. Hun må passe på hvordan hun reagerer på spillet og ting som blir skrevet eller sagt, i frykt for å få negative reaksjoner. Dette beskriver hun som en del av jobben, men det kan bli utmattende.

– Idet man skrur av kamera, kan man bli helt tom. Jeg har hørt at noen blir lei seg. Jeg må alltid gå og legge meg eller gjøre absolutt ingenting etterpå fordi jeg er så sliten, sier hun.

Man må alltid passe på hva man sier, forteller Nora, som har fått kommentarer på at hun banner for mye og er redd for hvordan hun oppfattes.

– Jeg bryr meg ikke stort om noen sier noe stygt om utseendet mitt. Det er egentlig verre når de går for personligheten. Det stikker dypere, forteller hun.

Den uønskede oppmerksomheten har vært et problem også for Nora.

– Jeg tåler å høre fremmede be meg om å drepe meg selv, men om en jeg har blitt kjent med gjennom strømminga, plutselig legger an på meg, og så blir sur om det ikke blir gjengjeldt, gjør det vondt. Da føles det som at de ikke ser på meg fordi de liker det jeg gjør, men fordi de har baktanker, sier hun.

Det kan være vanskelig å vite hvem man kan stole på når man er kvinnelig gamer. Ei ellers hyggelig melding kan derfor ofte bli møtt med mistanker og usikkerhet, og det er nok ei stund til kvinner føler seg helt komfortable i spillmiljøet.

– Jeg tror vi må vente til det kommer en generasjon som har vokst opp med at det er vanlig for kvinner å game. For det tror jeg ikke vi har gjort. Foreløpig har nok menn et forsprang der, sier Nora.

I mellomtida har Andrea bare ett ønske:

– La meg spille og kose meg i fred. **UD**

LA MEG VÆRE: Andrea ønske er å få spille i fred

SJELDEN ALENE: – Det er lettere å le av hets når jeg spiller med venner, forteller Nora

GRÅTONER: Både bildet og det billedlige er preget av det grå og flytende, som dessverre blir mer skuffende enn engasjerende

Ulv i fåreklær, lam i ullgenser

Valdimar Jóhannssons regidebut *Lamb* er en film som stiller mange spørsmål. Det sentrale blant dem er nok: «Hva i alle dager er det egentlig som foregår oppe på Island?»

TEKST: Kristin Bjørge Hovde og Kristian Lillenes

FOTO: A24

María og Ingvar driver en ensom gård omkranset av fjell i det islandske høylandet. En kald vinternatt kommer noe ned fra fjellet og inn i fjøset deres. Siden blir det født et barn som skal bringe dem nærmere hverandre og samtidig true med å rive ned den skjøre idyllen de bygger sammen.

Snublende eventyr

I en evig skumring veksler vi mellom det mytiske og det konkrete. Et illevarslende lydbilde hever stemningen inn i det sagnaktige, og sauer som stirrer tomt inn i kamera blir nærmest truende. Med én gang vi lurar på hva som lusker rundt det neste hjørnet, blir intensiteten forlatt. Filmen bygger opp til et klimaks som konstant truer med å avsløre seg, men til slutt viser det seg å skyldes det «åpenbare». Spørsmål vi har, blir dessverre besvart. Publikum etterlates med lite rom for tolkning, på tross av de tvetydige motivene. *Lamb* er uomtvistelig en film med ambisjon, men det kan virke som om denne har trumfet over målbevissthet.

Den sprikende tonen i filmen blir desorienterende og ikke på et skummelt og godt horror-vis. Løftene som utloves i filmens tålmodig uhyggelige åpningsbilder, blir lagt fullstendig på hylla. Når disse elementene omsider returnerer, etter familiedramaet som utgjør brorparten av filmen, fremstår de som mer latterlige enn skremmende.

Metaforen svikter

I filmer med abstrakt og desorienterende billedbruk er det lett å strekke seg etter metaforen i håp om å finne en linse å forstå verket gjennom. I *Lamb* er det tråder å følge inn i det allegoriske, men filmens overflate virker nesten vannavstøtende i hvor lite den lar deg leve deg inn i spenningen. Bildene er vakre og kameraføringen elegant, men de store følelsene mangler, uansett hvor mye implisitt emosjonell bagasje Noomi Rapace og Hilmir Snær Guðnason underspilte ansiktsuttrykk forsøker å selge deg. Husk: En film er ikke bra bare fordi den har lav fargemetning og emosjonelt undertrykte karakterer.

Kåseri:

Mars, pizza og intergalaktisk peniseksplosjon

TEKST: Hedda Aker | ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

Jeg brenner pizzaen så den blir rød og brent og ser ut som Mars, som både er en planet og krigsguden i romersk mytologi. Jeg ser for meg at de kapitalistiske kreftene driver menneskeheten til Mars i framtiden, etter at jorden har gått under.

Kanskje det henger sammen med de maskuline verdiene om å ekspandere ut, ut, ut, og at en gjeng med hvite menn kommer til å lage et romskip og bli de første som erobrer planeten. Jeg ser for meg at de føler seg som ekte krigere i det de ankommer, som guden Mars: at de står sammen i en gjeng og flekser muskler. Slik tolv år gamle gutter gjør i guttegarderoben etter gymtimen. De måler biceps. Kanskje de også måler pikken sin, i hvert fall hvis de har glemt å regne på at den kommer til å eksplodere om de tar den ut av romdrakten.

Uansett, videre ser jeg for meg at de roper et seiersrop til hverandre, «unga, bunga,» litt sånn apete. «Ey, vi klarte det!» sier de. De føler seg som ekte helter, som krigsguden Mars, hele gjengen, det er ekte guttastemning i universet, som big bang exploded dick energy.

Igen på jorda står alle kvinnene. I blå sommerkjoler som bølger som havet, og speider opp på dem, slik kvinner alltid speider opp etter ekspanderende, kapitalistiske hvite menn. De er tross

alt nesten like digge som brent pizza. «Hallo, hvor blir dere av, hva driver dere med der oppe» spør vi, ikke bekymret, men litt lengselsfullt, kanskje. Vi står på jorda, den har kanskje ikke gått under helt enda, og roper den lille guttegjengen inn til middag. «Nå må dere bli ferdige med å leke» sier vi. Omsorg. De roper tilbake: «jada, vi kommer hjem snart» og det gjør de også. Litt som hauk og due på barneskolen.

Vi er mødrene, omsorgen, de feminine verdiene, jorda og alt sånt der. For kvinner er mødre, slik jorda er mor og hjem for alt som lever, men nå går jorda under. Moder jord er de feminine verdiene som tar i mot, tar i mot, tar i mot og som rommer nok til å la det gro inni seg. Alle trenger omsorg til slutt, selv Mars, krigsguden, å si noe annet er å jугe. Det er derfor krigsmennene beundrer oss kvinner, jorden, og kommer hjem til slutt. Og fordi vi har pupper da, men pupper er fulle av omsorg, det renner omsorg ut av pupper, så vi må ta vare på puppene, ta vare på jorden.

Duene, det ekspanderende håpet, de maskuline krigsgudene knepper igjen romdrakten sin etter at penisene deres har eksplodert og går fornøyde, men litt slitne inn i romskipet sitt og reiser til slutt tilbake til jorden for å få omsorg.

Slik henger vi kanskje sammen, det feminine og det maskuline, i hvert fall noe av det, yin og yang, Mars og Jorden i et svirrende håp rundt Solen, lyset, varmen, kjærligheten, i en fin biologisk kjønnsymbiose i universet. Alle inneholder og alle trenger femininitet og maskulinitet, sånn er det, å si noe annet ville vært å jугe. Så når de slitne krigsgudene endelig kommer hjem igjen fra Mars, gir vi på jorden dem en klem og litt brent pizza.

Som å spise i en rundkjøring

TEKST OG FOTO: Gastronomat

Gubalari er en kraftsalve levert av fjernsynskokk Ingrid Espelid Hovig en gang i forrige århundre. I oktober i fjor ble det også navnet på den nye restauranten i kunsthuset KUK. Her har de satset på en jovial og småartig stil, med en eier som ankom åpningen til hest og «dagens huskvinnsett» på menyen. I dag er det innbakt svinekotelett.

En kunstner i magen

Jeg sitter på et bord midt i det under halvfulle rommet. Det er åpent og trafikkert, akkurat som å sitte midt i en

rundkjøring. Servitører og gjester flyr forbi konstant. En skål med kompakt brød og generøst pepret smør finner veien til bordet.

Klientellet er av det modne slaget. De ser ut som om de har flere romanidéer og liker å male på fritiden. De arvet talentet av onkel Åsmund, men får liksom aldri tid. Men når de går av med AFP, blir det fart i sakene.

Saftig og syrlig

En innbakt svinkotelett stor som et elefantøre lander på bordet. Snitselen er saftig med en tynn og perfekt fritert

Restauranten Gubalari byr på husmannskost med snert i sterile omgivelser.

skorpe. Den syrlige kålen står flott til kjøttet, men mengden grønnsaker er typisk for den du får på tettsteder uten lyskryss og i Trondheim. To poteter og to spiseskjeer assortert kål.

Lokalene begynner å kjede meg. Bortsett fra Killi Olsens kunstverk som bryter seg løs fra endveggen og de små lampene på bordene, er rommet nærmest sterilt og minimalistisk. Her kunne de latt seg inspirere av kunsten inne i bygningen. I stedet blir det like spreisk som et landskapsbilde fra Allkopi. På Gubalari er de sjenerøse med kjøttet og smakene, men mangler litt når det kommer til futt og grønnkål.

Gubalari
Kjøpmannsgata 38 (KUK)
Jeg spiste: Dagens huskvinnsett: innbakt svinekotelett med poteter og kål
Pris: 198 kr
Når: Mandag–fredag kl. 16–18
Studentrabatt: Nei
Hvem passer det for: Folk med klaustrofobi
Insidertips: Besøk utstillingen i samme slengen

TERNINGKAST:
Miljø: 3
Service: 4
Mat for pengene: 5
Total: 4

Horrorskop

TEKST: Syver Røinaas | ILLUSTRASJON: Silje Marie Savland Moksnes

Det er fortiden som står skrevet i stjernene, men fremtiden står her.

Væren (21. mars–19. april)

Størst av alt er kjærligheten, men bittelitt større er faktisk Big P — verdens største gresskar.

Tyren (20. april–20. mai)

Venus og Saturn befinner seg i området for kjærlighet og tillit, noe som tyder på at du har en god uke i vente. Mars er imidlertid i området for hat og svik, så hvem vet?

Tvillingene (21. mai–20. juni)

Atomene som nå utgjør kroppen din har i 13 milliarder år streifet formålsløst rundt i rommet. Du er altså ikke lat, bare tradisjonsbevisst.

Krepsen (21. juni–22. juli)

Du har alltid lagt din stolthet i å snakke rett fra leveren, men burde nok i noe større grad brukt hjernen.

Løven (23. juli–22. august)

Det er på tide å senke tempoet litt og unne seg en pust i bakken. Du har løpt fra vekterne nå.

Jomfruen (23. august–22. september)

Verden er din scene, du er bare en fryktelig skuespiller.

Vekten (23. september–22. oktober)

Stjernene spår at du snart vil gjennomgå en stor livsforandring som får dype og uventede implikasjoner for fremtiden din. Forresten er det aldri for tidlig å skrive testament.

Skorpionen (23. oktober–21. november)

Selv om du aldri har vært med på en trekant før, er det ingen grunn til bekymring når du denne uken får sjansen. Du er jo en kløpper i trigonometri.

Skytten (22. november–21. desember)

Alt er riktignok lov i krig og kjærlighet, men den nervegassen kunne du spart deg for.

Steinbukken (22. desember–19. januar)

Denne uken vil livet ditt passere i revy, komplett med sanginnslag, ordspillhumor og bollesalg i pausen.

Vannmannen (20. januar–18. februar)

Om du synes livet er kjipt, kan du trøste deg med at det er langt bedre enn etterlivet.

Fiskene (19. februar–20. mars)

Livet ditt er en drøm, drømt av en febersyk polakk ved navn Jakub Zieliński. Dessverre for deg er Jakub nær ved å våkne.

Omtale:

STERKT: Melhuus Jenssen imponerer med sin formidling av tunge følelser.

Å komme hjem til ingenting

Fortellingen om en ung jødes hjemkomst til Trondheim etter krigen er aktuell og gripende. Fremfor alt er den kjempeviktig.

TEKST: Leif Henrik Hansen Høøen | FOTO: Maja Fasting

Hjemkomst, Jødisk museum

Spilletid: 30 minutter.

Regi: Eirin G. Wågan

Da krigen var over, var den jødiske befolkningen i Trondheim halvert. Basert på intervjuer gjort med norske overlevende har studentene Kari Melhuus Jenssen og Eirin G. Wågan, som begge går drama og teater ved NTNU, laget *Hjemkomst*. Stykket utforsker hva som skjedde med de norske jødene som kom tilbake til Norge etter krigen.

En ung jødisk kvinne, spilt av Kari Melhuus Jenssen, har akkurat

kommet tilbake til Trondheim etter andre verdenskrig. Lettet og energisk tegner hun et levende bilde av de gode minnene hun har fra Trondheims gater. Lukten av hveteboller fra Brattørgata, som en gang var Trondheims jødiske kvarter, og å vandre forbi de fargerike bryggene i Kjøpmannsgata.

Barndommens idyll

Stykket fremføres i et lukket rom på Jødisk museum med få rekvisitter. I hjørnet står en brun kasseradio, i midten av rommet en gammel, hvitmalt stol med et sort bord og en strikket jakke henger på en trestige. Alle rekvisittene og klærne som brukes er fra 40-tallet eller eldre, noe som skaper en autentisk

følelse. Den jødiske kvinnen er en dyktig forteller. Mens vi hører 30-talls musikk i bakgrunnen, beretter hun om oppveksten sin, der mor og far danser til radioen på kjøkkenet, og brødrene sitter i hjørnet og leser *Knoll og Tott*. Hver søndag samles storfamilien i leiligheten på Ila, der besteforeldre, onkler, tanter, kusiner og fettere alle har sin faste plass rundt langbordet pyntet med hvit duk. Og det er alltid den unge, jødiske kvinnen sitt oppdrag å dekke bordet.

Det er noe idyllisk og drømmende over det hele. Tankene trekkes automatisk til egne barndomsopplevelser. Spesielt når hun forteller om den gangen hun så et juletre i Vår frue

kirke, og spurte faren sin om ikke de også kunne feire jul, selv om de er jøder. Faren drar på torget og kommer tilbake til Ila med et juletre på kjelken bak seg. Hun ler og forteller at han ikke bare kjøpte et juletre; han kjøpte det fineste juletreet i Trondheim. Jeg trekkes tilbake til min egen barndoms jul, der høydepunktet for meg alltid var å pynte juletreet og vi selvfølgelig hadde det fineste treet jeg hadde sett. Hvert år.

Tunge, troverdige følelser

Så kommer gradvis alvoret inn, midt i stykket. Stemningsskiftet er tydelig. Hun vil ikke innse det, at den familien hun elsker, det Trondheim hun kjente, vennene hennes, alt er borte. Ved et lykketreff fikk hun flyktet til Sverige, men de fleste var ikke så heldige. Dette er det sterkeste øyeblikket i forestillingen. Hun står midt i familiens gamle leilighet på Ila, som nå er tom, og roper, gråter og sier «mamma sitter her, pappa sitter her, det er sånn det er her». Men sånn er det ikke lenger. Hun vil

så gjerne at familien skal ønske henne velkommen hjem, men alt er borte.

Alle minnene hun har med familien sin og alle øyeblikkene hun husker med vennene sine er nå og for alltid farget av krigen. Alle de som ikke kom tilbake, alle de som satt igjen med fysiske og psykiske skader. Det er ikke lenger mulig for henne å tenke på barndomsminner uten en intens sorg og bitterhet. Spesielt i denne delen imponerer Melhuus Jenssen, og jeg tror på de vonde følelsene hun formidler. Flere i publikum blir tydelig rørt, som viser hennes evne til å trekke tilskuerne inn i fortellingen. Jeg ender opp med tårer i øynene, jeg også.

En avskjed

Den unge kvinnen søker jobb etter jobb, men møter rasisme på grunn av sin jødiske bakgrunn. Til slutt får hun napp i en hatteforretning. Dette blir et lystig innslag i fortellingen, der hun på kløktig vis forsøker å overtale en singsakerfrue til å kjøpe en hatt som går

til den mørkebrune kåpen hennes. Når kunden går ut av butikken og hun sier «adjø» mange ganger, aner man at det ikke bare er damen fra Singsaker hun forsøker å ta avskjed med, men også fortiden sin. I siste scene projiseres ansiktene til alle jødene fra Trondheim som ble drept under krigen på veggen, og den unge jødiske kvinnen står taust og ser på dem.

De som ikke kom tilbake

Etter forestillingen går jeg en tur rundt i museet og ser på bildene av dem som aldri fikk komme tilbake, som ble drept før de fikk sjansen. Jeg ser et bilde av en tre år gammel jente sammen med et brev moren hennes skrev, der hun beskriver alt det nye jenten har lært seg. Begge ble drept i Auschwitz. Et annet bilde viser en ung mann på min egen alder, som var student i Trondheim og døde i fangenskap. Når historiene til de enkelte personene levedegjøres på denne måten, og man får se mer enn kun tallene, så gjør det noe med deg. Jeg skulle ønske disse fortellingene var enda mer kjent for folk flest.

Styrke i sin enkelthet

Dette er ikke en forestilling med spektakulære rekvisitter, store scene-skifter og et ensemble med skuespillere. Det er i enkelheten den har sin styrke. Gjennom en skuespiller, 30 minutter og få gjenstander, blir selve livsfortellingen i fokus. Det gjør at man som publikum går gjennom den gradvise opplevelsen fra intens glede til dyp sorg sammen med henne. Historiene forestillingen er basert på, er gamle, men de har blitt tiett om. Utforskningen av et viktig og sterkt tema man hører overraskende lite om gir *Hjemkomst* stor aktualitet. I det jeg går ut døren fra Jødisk museum, kjenner jeg at denne forestillingen kommer til å sitte i meg i lang tid fremover.

OVERBEVISENDE: Den jødiske kvinnen prøver seg som hatteselger.

Trondheims mest studentvennlige kaféer

Vi har testet et utvalg av byens kaféer, og guider deg til de beste.

TEKST: Elin Kristiansen, Øyvind Imenes Siverten
FOTO: Øyvind Imenes Siverten
ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

Det er flere ting som er viktige for en student når det kommer til valg av kafé. I denne guiden rangerer vi Trondheims kaféer etter hvorvidt det er bra studie- og lesemuligheter, fin atmosfære og bredt utvalg innen mat, bakevarer og

annen drikke. Dette er kaféene med best verdi for pengene.

Selv om pris naturligvis var en viktig faktor på bakgrunn av studenters notorisk trange budsjett, vil ikke pris gå på bekostning av smak og

atmosfære i denne guiden. Én av våre nyttige erfaringer var å kjøpe en stor kaffe sammen med en venn og be dem servere det i to kopper.

Edge Barbershop og Coffee Lounge

Edge Barbershop og Coffee Lounge er en skjult perle. Denne relativt nyåpnede kaféen har et veldig interessant konsept. Butikken er delt i to, der den ene halvparten er en barbersalong og den andre er en kafé. De gjennomfører en retro stil som ikke fremstår påtatt. Behagelige stoler, store bord, noen stikkontakter og sofagrupper gir kaféen en sjarmerende atmosfære egnet både til å studere og bare ta en kaffe med venner. I tillegg til å ha gratis internett.

De serverer også en rekke spennende donuts. Vi smakte på en donut med salt karamell og vaniljekrem. Rimelig og smakfull kaffe med påfyll løfter denne kaféen opp til en andre plass.

Carl Johans gate 14
Kaffe 35kr, 10kr påfyll
Mandag–torsdag, lørdag:
10:00–18:00
Fredag: 10:00–20:00

Dromedar Øya

Fin beliggenhet rett ved Samfundet, men likevel ikke travel. Mye sitteplass på lite areal med varierende tilbud på bordstørrelse og gratis internett. Med et godt studenttilbud på 25 kroner for en stor kaffe skårer den høyt, da smaken også er god. Dessverre har de ingen stikkontakter, bortsett fra et par til usb langs den ene veggen. Det er store vinduer på både forside og bakside som gir mye naturlig og behagelig lys. På sommer og vår er det mulighet for å sitte ute i bakgården. Interiøret er stilrent og lite forstyrrende, da de ikke prøver å framstille seg selv som noe annet enn en kjede.

Håkon Jarls gate 2
Studenttilbud: 25 kr for stor kaffe
Mandag–fredag 07:30–18:00
Lørdag 10:00–18:00

Espresso House Nordre gate

Espresso House har kanskje det beste tilbudet for deg som foretrekker å sitte og studere på kafé, men ikke har penger til å kjøpe kaffe hver dag. Espresso House sin kaffeavtale for 199 kroner i måneden gir deg en gratis svart kaffe hver andre time. Det er også bra med stikkontakter, gratis internett, flere sitteplasser i varierende størrelse og greie priser for varierte lunsjretter. Tross behagelige priser synes vi kaffen var helt ok og atmosfæren noe travel. I tillegg var det en veldig forstyrrende sterk belysning som etter hvert ble ubehagelig. For oss ble interiøret og atmosfæren noe sjelløst, spesielt med det store antallet falske planter og et kunstig forsøk på en rustikk innredning.

Nordre gate 1-3
Kaffe 45kr
Mandag–lørdag 07:00–19:00
Søndag 10:00–18:00

STUDENTVENNLIG: Godt med plass på Ni muser.

Sito Dragvoll

Det motsatte av en skjult perle, men som har gode kvaliteter verdt å nevne. Det mest åpenbare må være beliggenheten og et godt tilbud av sitteplasser med varierende størrelse på bord slik at man kan velge etter behov og med et antall stikkontakter som gir mange muligheter for lading. Pristilbudene er beregnet et studentbudsjett, som for eksempel lunsj fra 60 kr og et større utvalg av billig kaffe. Sitos største feil er musikkvalget. Med et høyt volum av musikk mer tilpasset en sjelsettende kjærighetssorg blir dramatikken det som jager oss bort fra en ellers koselig og studievennlig kafé.

Dragvoll
25 kr for stor svart kaffe,
19 kr for liten
Mandag–torsdag 08:00–16:00
Fredag: 08:00–15:00
Lørdag–Søndag: stengt

Ni muser

Ni muser er i våre øyne den soleklare vinneren, med en fredelig atmosfære, god plass til å studere og god kaffe til en rimelig pris. Ni muser skiller seg dessuten ut blant de andre kaféene med sin store lunsjbuffé mellom klokken 11-14, som byr på et variert utvalg av retter. Om man vil spare penger eller ikke er veldig sulten, byr de på en brødbuffé til 85 kroner. Brødet er fersk og tilbehøret er variert. Vil du bare ha kaffe, koster dette 42 kroner, men til gjengjeld kan du fylle så mange ganger du vil. Kaféen er full av store bord, med et godt antall stikkontakter i de fleste rommene og gratis internett.

Bispegata 9A
42 kr kaffe/m påfyll, tebuffé 40kr
Mandag–Søndag: 11:00–20:00

SKJULT PERLE: Edge Barbershop og Coffee Lounge med retro interiør.

Etter å ha besøkt et utvalg av byens kaféer var det flere som imponerte oss, men dessverre egnet seg dårligere til studering. Dette er våre anbefalinger til helgens kafétur med venner.

Onkel Svanhild

Kaféen med et spennende navn har et godt utvalg av bakevarer, men dette er ikke et sted for å spare penger. Vi er ikke helt åpne for å bruke 99 kr på en brødkive, men testet ut og anbefaler vaniljekremollen. Med et tradisjonelt britisk servise får stedet en fin sjarm og skiller seg ut fra andre steder vi besøkte. Konseptet er noe forvirrende da det britiske serviset og bakevarene i samme stil ikke videreføres til interiøret. Store bord og stoler i svart skinn, moderne masseproduserte bilder i mørke farger og utsikt til Subway. Likevel var det en fin atmosfære selv på en travel lørdags ettermiddag.

Olav Tryggvasons gt. 6
41 kr for kaffe
Mandag–fredag 8.00–15.30

Jacobsen og Svart kaffebrenneri

Mulig den vanskeligste å finne fram til, da den er lokalisert i en bakgate og på skiltet utenfor lokalet står det skrevet arkitektenes hus. Her var det kaffen som imponerte oss mest. For 39 kroner får du en rund, mild og litt søt smak. Klappstoler og små bord gjør besøket mindre behagelig og fører til en uferdig framtoning av kaféens interiør. Likevel er dette ett av de stedene vi gjerne vil tilbake til, da atmosfæren var avslappet selv med et fullt lokale.

Brattørgata 4
39 kr for kaffe med påfyll
Mandag–lørdag: 9:00–16:00

Café le Frère

Café le Frère er en søt liten kafé i Søndre gate 37. Kaféen har en dempet og hjemlig atmosfære med behagelig jazz over høyttalerne. Interiører er i en bohemisk stil, og kaféen er full av planter og møbler av den slitte sorten – rake motsetningen til sjelløse Espresso House. Café le Frère er ganske populær, så man må regne med at den ofte er befolket. Vi var innom å testet ut «verdens beste espresso» til 25 kroner, som var god, men tvilsomt verdens beste. Uten internett brukes den hovedsakelig av studenter med mye mobildata. Kaféen abonnerer på en rekke aviser som en kan benytte seg av, blant annet Morgenbladet, Adresseavisa og Klassekampen.

Søndre gate 37
35 kr filter, 15 kr påfyll
Mandag–fredag: 07:00–17:00
Lørdag: 10:00–16:30
Søndag: 10:00–16:00

GODE SITTEPLASSER: På Espresso House er det nok av stoler, sofaer og stikkontakter å benytte seg av.

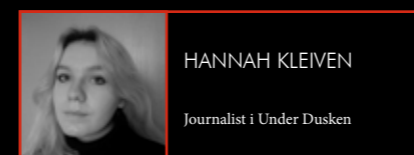

Kommentar:

Privilegiet å skrive låter og bli anerkjent for det er reservert for menn

Damon Albarn, frontmann i Blur og Gorillaz, anklaget nylig Taylor Swift for ikke å skrive sine egne låter. Dette er ikke et nytt fenomen.

ILLUSTRASJON: Serena Guler

HANNAH KLEIVEN

Journalist i Under Dusken

Taylor Swift, Björk, Joni Mitchell, M.I.A og Solange. Hva har disse damene til felles? De er bare noen få av mange store kvinnelige låtskrivere og produsenter som ikke blir ansette som «auteurer» på samme måte som menn. Det er altså ikke en selvfølge at en kvinnelig artist kan ha lagd sin egen musikk, skrevet sine egne Wtekster og produsert sin egen musikk; det *må* være en mann som står bak.

Vi kan gå tilbake til 2001 og lanseringen av Björks album *Vespertine*. Björk, som virkelig er en auteur i musikkbransjen, skrev og produserte stort sett alt på albumet, men hentet inn blant annet duoen Matmos til å programmere perkusjon på noen av sangene helt mot slutten av innspillingen. Da albumet kom ut, ble det hyllet av kritikerne, men hele produksjonen ble kreditert Matmos overalt, selv om duoen gikk ut offentlig og bekreftet at de bidro i svært liten grad. Det samme gjelder sterke, kvinnelige artister som M.I.A., Solange og Missy Elliott.

Her i Norge har anmelderne hyllet Kåre Vestrheim for å stå bak «lyden» på albumene til Highasakite, Susanne Sundfør, og Ida Jenshus. Men ingen påstod at han stod bak Motorpsycho, Odd Nordstoga eller Åge Aleksandersen da han produserte dem?

Ta Taylor Swift som eksempel. Hennes store styrke er en evne til å skrive låter som er ekte og snakker direkte til millioner av mennesker, og hun skriver og produserer alt selv. Det at hun også av og til henter inn andre for å skrive låter sammen med noen, eller en produsent for å få hjelp til å skape lydbildet hun ønsker, sidestilles med at hun har overlatt alt ansvaret for det kreative til en mann. Det er et mannlige privilegium å ha tittelen «låtskriver», nåde den sier noe annet.

Jeg synes at vi som lyttere, musikkinteresserte, platekjøpere og anmeldere har et ansvar for å gjøre noe med denne urettferdigheten. For det er akkurat det det er – en urettferdig kultur, som ekskluderer kvinner og nekter dem å være sjef over sitt eget arbeid. Man trenger ikke lete lenge etter anmeldelser eller intervjuer der det ender opp i en degraderende kommentar fra journalisten. Jeg blir skamfull.

Musikkindustrien har alltid vært en infantil gutteklubb, helt siden musikk ble storindustri på 60- og 70-tallet. Menn har ledet plateselskaper, menn har bestemt hva som skal spilles på radio og TV og menn har bestemt hva vi skal høre på. Men i dag, når mer demokratiske musikktenester som Bandcamp og Soundcloud vokser seg stadig større, så har vi snart også sluppet opp for unnskyldninger for å tviholde på gamle myter. Selvsagt er kvinner auteurer.

Natur, klimakrisen og musikeren som aktivist

Klimakrisen er like uåndgripelig som den er reell. Kan musikk hjelpe oss med å takle krisen, og i så fall hvordan?

TEKST: Magnus Rygge | ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

«Ikke bland musikk og politikk,» sier noen bastant, men opp gjennom historien har ikke det stoppet verken musikere eller komponister. Tvert imot kan musikk være et effektivt vindu når man ser tilbake på fortidens politiske og kulturelle konflikter. Med en klimakrise hengende over oss, og tilgang til uendelige mengder statistikk om dystre fremtidsutsikter, skulle man tro at musikken kunne samle og gjenspeile de unges klimabrøl. Dette kan allikevel ikke sies å ha blitt tilfelle riktig enda.

Tore Størvold er førsteamanuensis i musikkvitenskap ved NTNU og underviste forrige semester i det nyoppstartede åpne emnet Lyden av miljøkrisen. Gjennom emnet utforsker studentene forholdet mellom musikk og natur, og forsøker å se både kunst og populærmusikk i lys av klimakrisen. Størvold ble inspirert til å utforske

dette videre gjennom sitt arbeid med islandsk populærmusikk.

– Forholdet til natur var overalt i diskusjoner rundt musikk på Island. Musikk hadde en sentral rolle i Islands nasjonsbygging gjennom naturtematikk.

Island er nemlig ingen lettveker når det kommer til musikk. De har blant annet gitt oss to av verdens mest kritikerroste artister, post-rock-bandet Sigur Rós og artisten Björk. Begge disse eksemplene har ved flerWe anledninger utforsket natur og klima i sine verk, enten det er gjennom den nasjonalromantiske Sigur Rós-dokumentaren «Heima» eller Björks aggressive motstand mot vassdragsutbygging på låten «Náttúra».

Dette vassdraget ble bygget ut uansett, til tross for protestene, og den så elskede islandske naturen er under hardt press. Hvilken makt har

FOTO: Emil Kraugerud:

KLIMAFORSKER: Tore Størvold er førsteamanuensis i musikkvitenskap ved NTNU og forsker på sammenhengen mellom musikk og natur.

da musikken til å takle ikke bare disse utfordringene, men miljøkrisen som globalt fenomen?

Nye perspektiver og kreativitetstrening

Størvold er usikker på musikkens direkte rolle i kampen mot klimakrisen. Han tror allikevel musikk har noen egenskaper som kan være nyttige.

– Jeg tror musikk og all kunst har en grunnleggende rolle i å bygge opp kreativitet og forestillingsevne. Den kan hjelpe oss å forestille oss problemet. En av de virkelig spennende tingene som kun musikk helt konkret kan gjøre, er å bruke feltopptak av natur- og miljølyder og la lytteren få en direkte sanselig tilgang til verden gjennom ørene.

Innenfor sjangre i moderne eksperimentell musikk jobber komponister i aller høyeste grad med dette, også i Norge. Lydkunstneren Jana Winderen ga i 2018 ut *Spring Bloom in the Marginal Ice Zone*, et verk med feltopptak fra en spesielt sårbar del av biosfæren, der åpen sjø møter is. Og i verket *Vannstand* av Maja Ratkje er tidevannsmålinger langs norskekysten utgangspunktet for komposisjonen.

Dette er verk som gjennom lyd og musikk gir oss en direkte sanselig inngang til deler av den mer skjulte naturen rundt oss. Det skrives bare ikke så mye om. Er verk som forsøker å utvide våre perspektiver i så stor grad

litt for utfordrende for den norske offentligheten?

Som en kraftig motvekt til disse eksemplene finnes annen musikk med en mer direkte tilnærming. Klimalåten «Earth» av Lil Dicky har blitt kritisert og latterliggjort for å holde lytteren så kraftig i hånda at få klarer å komme seg gjennom låten uten å bli pinlig berørt. Eller som Pitchforks anmelder Jeremy D. Larson skrev, her oversatt til norsk:

«Å sitte i de ultrafiolette strålene av denne låten og se på dens ufattelig dumme video er å føle vår planet bli en halv grad varmere i løpet av syv minutter».

Kraftige saker, men når man har å gjøre med et så skremmende og uåndgripelig problem som klimakrisen, oppleves nok dette av mange som for enkelt. Da er det vanskelig å tolke låten som noe annet enn en latterliggjøring av klimabevegelsen.

Å synge seg ut av krisen

Pål Moddi Knutsen, bedre kjent under artistnavnet Moddi, forsøker stadig å nå ut til et stort publikum med sine politisk ladde låter. Han har, i tillegg til å være visesanger, en master i miljø og bærekraft, og er enig med Tore Størvold i at musikken må utfordre oss og hjelpe oss med kreativiteten.

– Det eneste vi kan gjøre er å synge og spille oss ut av denne krisen. Jeg må være helt ærlig og si at jeg tror ikke vi

→

FOTO: Jon Wozencroft

FOTO: Frida Helene Haltli

AKTIVIST: Moddi bruker gjerne musikken sin til å være aktivistisk i møte med klimakrisen.

FOTO: Jørgen Nordby

kan bygge eller forske oss ut av dette. Vi har én annen utvei, og det er å leve annerledes. Der må musikken hjelpe oss.

Moddi er for tiden aktuell som tekstforfatter for bestillingsverket *Vippepunktet*, komponert av trommeslager og komponist Jakob Janssøn. Verket inneholder svært konkrete skildringer av menneskeskapte endringer i naturen.

– Jakob satte meg i kontakt med forskere, og mata meg med artikler om alle mulige økologiske kriser. Innenfor de rammene fikk jeg frihet til å bidra med tekstene til verket.

Vippepunktet-tekstene har i hovedsak blitt godt mottatt, men ble også kritisert for å være for konkrete. Itromsøs anmelder skrev at de ved enkelte tilfeller bikker over i å være aktivistiske. Moddi selv svarte på sin Instagram at han gjerne ønsker å være aktivistisk. Aller helst vil han skrike ut forskning, statistikk og dystre tall, for å virkelig uttrykke alvor.

– Det skal ingenting til for at tekstene blir for konkrete i dag. Og på mange måter er jeg enig. Grunnen til at jeg begynte med musikk i utgangspunktet, var at jeg var politisk engasjert og syntes de politiske sangene rett og slett var for kleine.

Moddi er for tiden albumaktuell med *Bråtebrann* som slippes 18. februar. På spørsmål om det blir mer miljøaktivisme på det kommende albumet, er svaret:

– Det blir definitivt miljøaktivisme på det nye albumet, men jeg synes det er skummelt. Hovedtematikken på albumet er at jeg flyttet tilbake til Nord-Norge etter 15 år, og så hvor mye landsdelen hadde forandret seg på et helt grunnleggende plan.

Ifølge Moddi har det foregått enorme endringer i Nord-Norge på 15 år. Folk prater om og jobber med helt nye ting, og det er helt andre viktige temaer som gjelder. *Bråtebrann* skal være et forsøk på å begynne å forstå hva det er som foregår. Kanskje er ikke det utbredte

romantiske synet på Nord-Norge noe å hige etter lenger? Eller som Moddi selv sier:

– Hvordan skriver man ei nordnorsk vise og får inn både Styropor og Airbnb? Da må man jobbe jævlig hardt

Et brudd med romantikken

På 60-tallet var det tilsynelatende helt akseptert å være både konkret og aktivistisk i musikken, og det var det også mange som var. Borgerrettighetsbevegelsens politiske kamper på 60-tallet vil for alltid være tonesatt av legendariske låter som «We Shall Overcome» og «Blowing in the Wind». I dag mener Moddi at sterke klimabudskap i musikk er nødt til å bryte med den romantiske måten man har lært seg til å skrive om natur på.

– Vi som driver med kunst, og kanskje visesang spesielt, har ikke klart å fange opp endringene som har foregått den siste tiden. Gruveslam, prossessindustri og laksetrailere er ikke romantiske ord som folk forventer å

høre i visesang, men så er det jo vi som romantiserer ordene til å begynne med.

Førsteamanuensis Tore Størvold er opptatt av at det finnes gode eksempler på musikk med natur- og klimatematikk, men ser også at budskapene gjerne kommuniseres tydeligere i andre kunstformer.

– Det mangler dessverre nok flinke musikkritikere og musikkskribenter som kan trekke ut disse poengene fra musikken. Dem er det mange flere av i for eksempel litteratur og film.

Til tross for dette mener Størvold populærmusikken har et stort potensiale når det kommer til å kommentere natur og miljø.

– Når popmusikken faktisk tar tak og kommenterer natur og miljø, så blir det ofte veldig effektivt, fordi det knyttes til identitet og personlige følelser. Jeg tror for eksempel ikke vi skal undervurdere de millionene av Aurora-tilhengere som bygger sin identitet rundt hennes musikk, og sin økologiske tenkning gjennom det.

Det bærekraftige kulturlivet

På spørsmål om de har håp for fremtiden svarer både Tore Størvold og Moddi at ja, det har de. Begge trekker likevel frem nødvendigheten av å leve annerledes. Det evige forbruket og den konstante økonomiske veksten som menneskeheten har lært seg å forvente, kan aldri bli bærekraftig, mener Moddi.

– Jeg tror ikke vi kan utvikle teknologi som kompenserer for velstandsveksten og ressursbehovene vi har i dag. Da har vi én annen utvei, og det er å leve annerledes.

Og det er kanskje nettopp her musikken og kunstens viktigste rolle kommer inn, ifølge Størvold.

– Jeg vil påstå at musikk i seg selv er bærekraftig på den måten at den er med på å bygge en sosial kultur som ikke handler om forbruk, men heller å være til stede. **UD**

Et lite stykke musikkhistorie:

Kunsten å vokalsample

«Visste du at den teksten her egentlig er fra en annen låt?»

TEKST: Even Kaushik | ILLUSTRASJON: Tallak Lie

Sampling som fenomen i musikken er ikke ukjent. Det har spilt, og spiller, en stor rolle i lydbildet til mange sjangre, som rapp og disko. Du forbinder kanskje sampling med å låne melodier skapt av trommebeats, basslinjer eller andre rytmiske instrumenter fra andre låter. Et aspekt ved sampling som ofte blir oversett, er å finne i detaljene på flere låter – nemlig sampling av vokal og dens melodi.

Mestre innenfor vokalsampling

Det er svært vanskelig å se på vokalsamples uten å komme over The Avalanches sitt album *Since I Left You* fra 2001. Ifølge musikkmagasinet Pitchfork har den australske duoen benyttet seg av over 900 individuelle samples. Hvor mange av disse som er ren vokal, er tilnærmet umulig å si. Der vokalsamples ofte blir brukt for sin iboende rytme, bruker Avalanches vokalen som en stor del av selve låta.

Et prakt eksempel på dette finner man på åpnings- og tittellåta. De tar en liten del av The Main Attractions «Everyday» og legger på majestetisk og magisk vis grunnlaget for sin egen låt. Måten setningen «Since I met you, I found the world so new» får en helt

ny betydning hos Avalanches ved å justere ordene «met» og «new» til «left» og «blue», er nesten uffatelig. Det som gjør akkurat denne vokalsamplens unik, er hvordan to låter som deler like elementer blir til to helt individuelle produkter.

For å virkelig hamre hjem sitt talent benytter The Avalanches seg også av utallige samples fra film og radio, for eksempel i «Frontier Psychiatrist». De isolerer setninger og strofer, og implementer disse for å skape et narrativ eller historie for en låt.

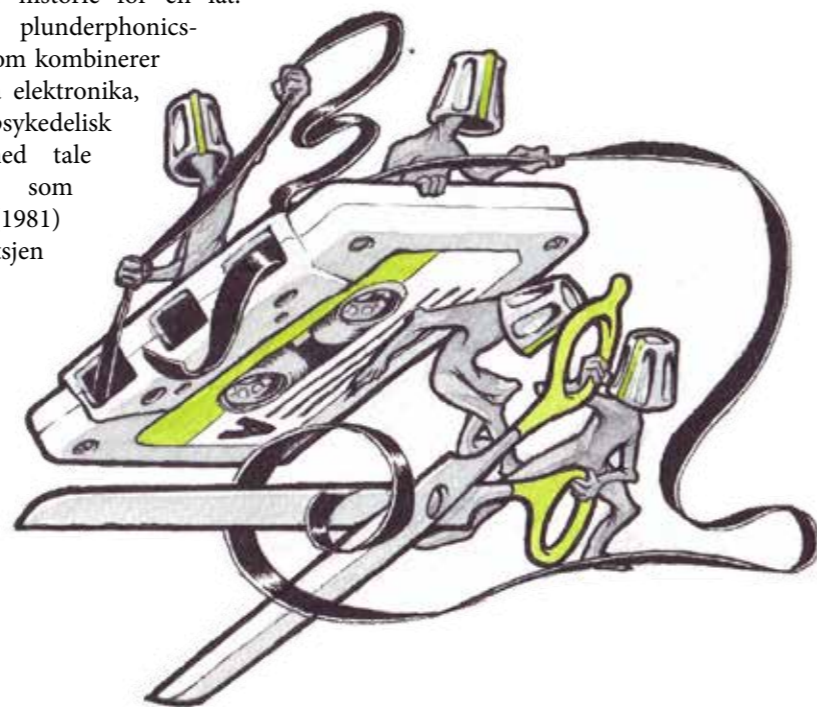
Låten er et plunderphonics-mesterverk som kombinerer elementer fra elektronika, rapp, psykedelisk og rock med tale fra filmer som *Polyester* (1981) og radiosketsjen *Frontier Psychiatrist* (1959).

Resultatet

er en feberdrøm av en låt der ingenting henger på greip, samtidig som alle elementene danser en nøye gjennomtenkt vals.

Paul's Boutique

Sampling har vært, og er, svært kontroversielt. Det er vanskelig å si hvor grensen mellom å låne fra en annen låt bikker over i å stjele noens produkt. Beastie Boys utfordret dette i stor

grad på mesterverket *Paul's Boutique* fra 1989. På ett og samme album presterer guttene å sample vokal fra store og respekterte artister som Kurtis Blow, Funkadelic, Ramones og ikke minst The Beatles. Som om dette ikke var risikabelt nok, har de også valgt seg ut strofer og elementer fra filmer som *Dirty Harry* (1971), *A Clockwork Orange* (1971) og *Dolemite* (1975).

Siden mye av det som ble samlet ofte ikke varte lenge eller ble brukt som lyrikk i svært korte segmenter, opererte albumet i en gråsoner i henhold til loven. Albumet regnes uansett som legendarisk og vil uten tvil komme til å leve videre i musikkhistorien som sjangerbrytende, nyskapende og utfordrende. Måten elementer fra forskjellige samples, og ikke minst vokalsamples, brukes på dette albumet, er til å få bakoversveis av, og er definitivt noe man bør ta seg tiden til å lytte til!

Moderne vokalsampling

Å bygge hele album av samples er ikke hverdagskost, og prosjekter som *Since I Left You* er ikke noe hvem som helst kan følge opp. Man skal likevel ikke kimse

av andre artister som på sine egne kunstneriske metoder benytter seg av vokalsamplers på en mer tradisjonell metode.

Kanye West er en av de som briljerer med vokalsampling. Han finner enkle vokalsamples som har nydelig melodi og lager en egen instrumental av dette som kan rappes over. Her kan man se til «Devil In A New Dress», der Smokey Robinsons refreng fra «Will You Love Me Tomorrow» er gjennomgående i hele låta og som mikset sammen med resten av produksjonen skaper sonisk orgasme. Nylig ble samme vokal samlet av Your Old Droog, og selv om låta på ingen måte er dårlig, er Kanyes produkt beviset på at sampling krever musikalsk kyndighet.

Hvorfor vokalsample?

Fenomenet brukes gjerne for å skape et narrativ i låta eller albumet. Historisk har samplene blitt brukt for å skape melodien, mens det med tiden endret seg til en måte å leke seg med lyrikken. Vokalsampling er avhengig av kreativitet som kan få en talentfull artist til å skinne.

Black Country, New Road – **Ants From Up There**

Ants From Up There er en trollbindende reise gjennom musikalske og følelsesmessige kontraster.

TEKST: Aleksandra Simonsen | FOTO: Ninja Tune

Knappt ett år etter at Black Country, New Road tok musikkverdenen med storm med sitt debutalbum *For the first time*, gir de nå ut sitt andre album, *Ants From Up There*. De beviser med det at mye kan skje på ett år, også i musikalsk utvikling. *Ants From Up There* bygger videre på debuten, samtidig som det tar bandets låtskriving i en ny retning.

Med lange, svellende partier av vakker og atmosfærisk klassisk instrumentering, blandet med elementer fra post-rock og post-punk, er dette et album som er lett å bli trollbundet av. Halvparten av låtene på albumet er over fem minutter lange, noe som gir rom for at alle syv i bandets besetning får påvirke lydbildet like mye. Låter som «Haldern» og «The Place Where He Inserted the Blade» illustrerer dette spesielt godt ved å starte lavmælt, med vakkert pianospill og følelsesladd vokal, for så å gradvis bygges opp til et forløsende kaos. Dette er én av albumets sterkeste sider: dets evne til å formidle kontrastene mellom det vakre og det vonde, det tullete og det seriøse, og det begrensede og det befriende.

Som på debutalbumet leveres tekstene ofte som en bevissthetsstrøm, og kombinert med den atmosfæriske instrumenteringen oppleves det hele som et magisk innblikk i noens følelser. På overflaten fremstår tekstene lettbeinte og til tider tullete, med referanser til Billie Eilish og Concorde-fly, men etter flere gjennomlysninger blir dette bare som en fasade for å distrahere fra tekster som er smertefullt ærlige.

Ants From Up There er fullt av kontraster, som alle gir perfekt mening. Upolerte og følelsesladd vokalprestasjoner og rik instrumentering gjør dette til et album som klarer å være både skjørt og kraftfullt, kaotisk og lavmælt, majestetisk og folkelig – alt dette, uten å noen gang virke usammenhengende eller rotete. Dette albumet er et katarsisk kaos som aldri skuffer.

Karpe – **Omar Sheriff**

Karpe overrasket oss med sin uannonserte tredje EP, *Omar Sheriff*. Et vel gjennomført prosjekt, men neppe en ny klassiker.

TEKST: Kasper Myrhaug Galta | FOTO: A & K AS

Det 23 minutter lange verket er et eksperimentelt prosjekt, og skiller seg fra lydbildet vi tradisjonelt blir servert i dagens bassentrerte rapplandskap. Produksjonen og instrumentene har tatt inspirasjon fra duoens utenlandske røtter, som på det fantastiske fiolinspillet på «BARAF/FAIRUZ» – i indisk stil. Her blir vi også servert prosjektets beste vers, hvor Jonas Benyoub briljerer. Miksen sitter jevnt over bra, som alltid, og produksjonen er velgjort.

Gjennom EP-en finner vi mye eksperimentering med vokaleffekter. Noen ganger fungerer det, mens andre ganger virker det som et tamt og unødvendig tilskudd. Prosjektet mangler også de store og klare høydepunktene, noe de tidligere har levert på løpende bånd. Likevel er låten «KENYA» en fantastisk hyllest til egen suksess og står frem som en perle. De tilbakevendende liveopptakene er en fin detalj og fungerer godt i en hverdag der konsertopplevelser stort sett er fraværende.

Tekstene er velformulerte og historiene er til en viss grad gripende, samtidig som de gir en følelse av at duoen fremdeles har noe å si. Det fungerer godt å blande norsk med noe annet enn engelsk, da spesielt i kombinasjon med de eksotiske instrumentene. Likevel føles utgivelsen tidvis overfladisk, da tematikken sjelden treffer dypere enn overflaten. Gjentatte ganger snakker de om egen suksess, noe de har all rett til, men det oppfattes som for passivt. På «IBN ADAM» blir vi servert en skildring av trygge Norge og Irak-krigen, hvor enkle metaforer og tynde poeng dessverre gjør at det hele faller gjennom.

Alt i alt er det en solid EP, der de går utenfor komfortsonen og tør – det er gøy. Likevel er forventningene høyere når Karpe slipper, men det er mulig det sier mer om konkurransen enn deres egne evner.

We Used to Cut the Grass – **We Used to Cut the Grass #1**

Frank Zappas disipler strekker faktisk barten et hakk videre enn sjefen selv.

TEKST: Herman Østby | FOTO: Daimon Santa Maria

Ser du etter en ømfintlig blanding av jazz, rock og lydklippbasert musikk? Håper du at noen kan videreføre Zappa sin arv uten å være innad i dynastiet? Her har du en gruppe fra New Jersey som spiller som nyfødte vidunderbarn à la Mozart, uten den ekle humoren. De har tidligere deltatt i spennende prosjekter med Zappa-medlemmer og fremføringer av Stravinskij's materiale. Nå har de sitt helt eget lerret å male!

«Ok, all set,» lyder det fra et sterilt studio idet vi ledes med dystopiske gitarriff. «Visitors pump 1» er musikken til invasjonen av romvesener. Lyden til invasjonen er den frodigste, mest messingmessige, jazzete og groovy måten dommedag har blitt fremstilt siden Funkadelics landet på planeten vår. «Visitors Pump 1» har også en utrolig gitarsolo som gir alle grå eller grønne menn eller damer ståpels.

Her blir det vanskelig å velge et spor som skal representere platen, så derfor kommer to veldig vakre og forskjellige låter. Først er det «Shep's Lounge» som er langsiktig, blåseinstrumentdominert jazzlåt med orkidévakre akkorder og temaer, samt lekke soloer. Det andre sporet som må beskrives, er «Shep's Nightcap». Et spor med mer gitar og fele i en drømmeaktig og intim leirbålstemming og soloer som flammer av lykke og talent.

Om du ikke begynner å gråte eller le av «Shep's Fitness Assessment», anbefaler jeg deg ikke å søke hjelp. Sannsynligvis er du hjernevasket av utenomjordiske vesener om du ikke finner dette sporet hellig underholdende. Et hurtig riff som leder an til intervaller av tull, tøys, samtidsmusikk, friimpro eller et muggent «Baker Street»-utdrag som høres ut som Sun City Girls-territorium.

Hør på denne platen eller så bortfører jeg bikkja di og sender den lille pungrotta til Mars og tilbake. En fersk meskalin-dose av 50-talls flyvende tallerken-paranoia i proggete Zappa-jazz med hint av samtidsmusikk, rock og new wave også. Her får du kanskje en gjemt skatt ingen har hørt om og som må spres på planeten vår, om ikke til andre solsystemer.

ARY – **For Evig**

Et sårbart, kraftfullt og grenseløst mesterverk.

TEKST: Tina Løvås | FOTO: ARY

Ariadne Loinsworth, bedre kjent under artistnavnet ARY, debuterer med sitt første album og som produsent, men allerede i 2016 ble trønderjenta utpekt som Norges største pophåp. Dette beviser hun nå, seks år etterpå, at ikke var en gal påstand.

ARY trengte å bryte seg ut av det kommersielle samlebåndet du ofte blir trykket inn på som ung og lovende artist. Det er et modig valg, men et valg som definitivt lønnet seg. I forhold til hennes tidligere låter, deriblant «Childhood Dreams» og «The Sea», føles *For Evig* mye mer intensjonelt og definerende for hvem ARY faktisk er og ønsker å være som artist. De ti låtene har en slags rystende nærhet i seg, hvor en føler ARY's hånd ned til den minste detalj.

For Evig ble skapt i tomrommet etter tapet av hennes tvillingbror Andreas, og gjennom 35 minutter skildrer hun sorgen. Med dette bakteppet og den nakne ærligheten hun leverer, var det nok enda viktigere at albumet ble håndtert av ARY selv, da kun hun har klart å få frem disse følelsene såpass mesterlig. Selv om den fengslende lyrikken snakker for seg selv, med strofer som «I don't want to die, but I wish it was over», øker inntrykket den gir paret med produksjonen lyrikken boltrer seg i. Ingenting er overlatt til tilfeldigheter, og dette viser igjen ARY's multitalent som både låtskriver, artist og produsent.

Selv om dette altså er et debutalbum, kan *For Evig* lett føye seg inn i rekka med norske popmesterverk på linje med Susanne Sundførs *Ten Love Songs* og Emilie Nicolas *Like I'm a Warrior*. Sistnevnte gjester også *For Evig* på låta «Hurt You» som ble sluppet i forkant av albumet. Det er et album en fanges av umiddelbart, samtidig som jeg tror det bare vil bli bedre og bedre ved hver gjennomlysning, da en konstant vil oppdage nye inntrykk. Kanskje blir det nesten feil å kalle ARY et pophåp, da hun med *For Evig* heller føles som en popveteran. Uansett er hun definitivt en artist som vil prege norsk pophistorie i årene som kommer.

STRIPER

HVALFANGST

TEKST OG ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

FROSKEPRINSEN

TEKST: Kirsti Jacobsen og Victoria Stenshagen
ILLUSTRASJON: Victoria Stenshagen

KVISS

KVISSMESTERE: AMANDA HYTEN BJERKNES OG BENEDIKT ERIKSTAD JAVOROVIC
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

- Hvem gikk av med seieren i årets Melodi Grand Prix og hva heter låta?
- Kylie Jenner og Travis Scott fikk et nytt barn i slutten av februar. Hva er navnet til barnet?
- Fjerdingsvei er et gammelt lengdemål som ikke brukes så ofte i dag, men hvor langt er det?
- Hvem vant afrikamesterskapet i fotball?
- Hvem er kontinentet Amerika oppkalt etter?
- Norge fikk flest medaljer under vinter-OL i Beijing, men hvilket land ble nummer to?
- Hvor mange stykker sølv fikk Judas for å forråde Jesus ifølge bibelen?
- Hvilken romanfigur skapt av Lee Child ble portrettert av Tom Cruise i to filmer i 2012 og 2016, og nå av Alan Ritchson i en ny serie på Amazon Prime?
- Hva ble tronarvingen i det franske monarkiet kalt i en lang periode fra 1350?
- Hvilken norsk by ble beskrevet som brislingbyen på grunn av sin fiskerinæring?
- Hvilken artist signerte platekontrakt med Columbia Records i midten av Februar?
- Hva heter Russlands utenriksminister?
- Hvilken sjørøver er kjent som «Sabeltanns skygge»?
- Hvilket album er tidenes mest solgte?
- Hvem spiller Tommy Lee i den nye serien Pam & Tommy?
- Hvilken forfatter skrev Vredens Druer?
- I Dante Alighieris Den guddommelige komedie, hva slags synd har de som befinner seg i den niende og siste ringen av helvete begått?
- Hva er kWh en forkortelse for?
- Hvor mange jorddøgn bruker Venus på én runde rundt sin egen akse?
- Hva er navnet på tv-serien basert på Tolkiens Ringenes Herre-bøker som kommer i september i år?

(1) Subwoolfer med «Give That Wolf a Banana» (2) Wolf Webster (3) Omtrønt 2,82 km (4) Senegal (5) Oppdageren og kjøpmannen Amerigo Vesputci (6) Tyskland (7) 30 sølvstykker (8) Jack Reacher (9) Dauphin (10) Stavanger (11) Girl in Red (12) Sergej Lavrov (13) Langemann (14) Thriller (15) Sebastian Stan (16) John Steinbeck (17) Forreder (18) Kilowattime (19) 243 jorddøgn (20) The Rings of Power

DET VAR DE OLYMISKE VINTERLEKENE. HVILKEN ØVELSE ER DU?

ILLUSTRASJON: FRIDA BJERVA

0-5 poeng:

50 KILOMETER LANGRENN:
En skikkelig utholdenhetsøvelse, ikke bare å delta, men også å se på. Og på slutten av det hele vinner ikke Norge en gang. Hva er vitsen da?

6-10 poeng:

KOMBINERT:
I det som kan sammenlignes med Gløshaugens koking, har man bare satt sammen to sporter for å lage en ny. Joda, skiskyting er forsvårdt også det, men det er kulere med skyting. Pang, pang!

11-15 poeng:

ISDANS:
Definitivt det mest elegante navnet på en sport i OL. Bare hør på det: isdans. Skeleton og slopestyle høres kanskje kult ut, men blir rett og slett barbariske i sammenligning.

16-20 poeng:

CURLING:
At Norge stilte med et ektepar i mikspar, er jo bare veldig hyggelig. I en idrett med såpass mye intens gnukking og skliing må det jo være gode vilkår for erotikk og romantikk, så det burde kanskje ikke overraske.

SPITPOSTEN

Spit; fra høgtrøndersk; sand. Trondheims minst rølpete presse.

SAMFUNNET IGJEN ÅPENT: VI HAR FORLATT LANDET

Før den nye varianten inntreffer har Spritredaksjonen flyktet til en middelhavsøy. Her sitter vi, mens dere er igjen i Trondheim, hvor bussene og lyskryssene bor.

KOMMUNEN SELGER TOMT TIL CLUB 4. LEDER AV STUDENTERSAMFUNDET ER REDD FOR BRÅK I NABOLAGET.

Den mye omtalte tomten i Klostergata ved Samfundet har skapt debatt i Trondheim de siste ukene. Nå er det klart at tomta selges til Club4-eier Tom Ketil Krogstad, og at den skal brukes til å utvide BDSM-mulighetene i Trondheim.

Spitposten erfarer at Tom Ketils stesøster, Rita Ottervik, ble lovet jobbmuligheter i kjelleren på Club4 mot at han fikk kjøpe bygget. Ottervik, som har slitt med økonomien etter Smultringskandelen, forteller at hun nå håper sexsalg kan bidra til økonomisk trygghet.

Leder ved Studentersamfundet raser mot det han kaller en korrumpert kommune, og frykter nå konsekvenser av salget.

- I verste fall må vi stenge ned på grunn av støy fra nabobygget, sier Fredrik Akre, som ikke ser ut til å være veldig, veldig glad i dag.

Blant de man kan finne på de nye CLUB4-lokalene er Anne Borg, Kari J. S. Pøkemann, sjefsKUK, og anonyme kilder sier til spitposten at Freddy Akrebakken nok har tenkt seg innom en tur, når skuffelsen over salget har lagt seg.

NY VIRUSVARIANT OPPDAGET PÅ SAMFUNDET

Sikre kilder Spitposten har snakket med kan avsløre at en ny mutasjon av koronaviruset ble oppdaget på Samfundet i helga. Virusvarianten ble oppdaget i en pose med sand som noen tilsynelatende hadde lagt igjen på dansegulvet. Virusvarianten har fått navnet RBK-COV-22 av helsemyndighetene.

Kommunen selger tomt til privatperson

Reitan kjøper seg inn i Studentersamfundet

Utgavens dyr: klatremusa

Det rykter om at klatremusa har infestert seg på Samfundet de siste dagene. Klatremusa er vanskelig å bli kvitt og veldig glad i å komme nært på mennesker, ofte i form av nuss.

Legg en ostebit i hullet og klatremusa har forseret avstanden i to strakser. Ingen vegg kan stoppe klatremusa, ingen åpning er for liten. Klatremusa liker trange, tette hull

REGISTRERER

...at Fredrik er ein glad gut, men også ein veldig trist gut
...at BA-desken elsker Adressa, ikke Fitteblekka
...at Fitteblekka har en spion fra Adressa?
...at Tassen elsker rompevideoene på Fitteblekka
...at Fitteblekka elsker Tuntreet
...at hvem er profeten?
...at HVORFOR ER PROFETEN?!!
...at Fitteblekka lages bare for lættis uansett
...at Festmøte: nakne menn
...at Festmøte: jEg bAdER iNnimELloM nAKen, MeN iKKe sÅ oFtE
...at var ikke Pirum kUKEkoret fra før, så er de det i hvert fall nå
...at det var IKKE de nakne kroppene vi kom for å se
...at Candiss har lært å skjøre
...at men de er kvinner, så de kan ikke være nakne
...at Fitteblekkajournalist splitter linjeforeninger?
...at det er bare et rykte
...at man bør prioritere pleie av håret før pleie av forhold
...at intern ligging er bedre enn å ligge med eksterne
...at klin med mange, ligg med få
...at ligg med mange, klin med få???
...at det er ikke utroskap så lenge man ikke kysser, så kjør på
...at tenk at Knauskoret faktisk hadde et annet valg enn å synge Choices
...at men tenk på hvor vondt det gjør å se på sømmene på stripete bukser
...at bare se dem rett i øynene og si du vil ha de
...at Knauskoret vil i hvertfall ha deg
...at hadde du bare villet ha dem...
...at det er hetere her enn i en badstu med Pirum
...at det skal vel ikke så mye til
...at los strindos!!?
...at Strindens appropriapromonade Orchester??
...at det basses
...at det huller
...at en klatremusa finner veien inn i hullet
...at det blir et helvette i hullet
...at hyperpop i hullet
...at klatremusa gjør cumback
...at bitch-party ble væskefest
...at væskefest ble pølsefest
...at verre lukt skal du lete lenge etter
...at svette i luften og klamydia i føttene
...at slush i glasset og under føttene
...at kom og lær om alt du også kan bli uten utdanning
...at men også litt om alt du kan bli med helt annen utdanning
...at du burde ikke ha valgt Dragvoll

STUDENT?

MILJØBEVISST?

SKAFF PENSUM BRUKT

iBok.no

Norges største markedsplass for
kjøp og salg av brukt pensum